Бутун дунё пролетарлари, бирлашингиз!

СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети, Ўзбекистон ССР Олий Совети ва Министрлар Советининг органи

ГАЗЕТА 1918 ЙИЛ 21 ИЮНДАН ЧИҚА БОШЛАГАН • 18 апрель 1974 йил, пайшанба • № 92 (15.872). • Баҳоси 2 тийин.

ВАРШАВА ШАРТНОМАСИДА ҚАТНАШУВЧИ ДАВЛАТЛАР СИЁСИЙ МАСЛАҲАТ КОМИТЕТИНИНГ КЕНГАШИ ОЧИЛДИ

ВАРШАВА, 17 апрель. (ТАСС). Бугун бу ерда Варшава Шартномасида қатнашувчи давлатлар Сиёсий маслаҳат комитетининг навбатдаги кенгаши очилди.

Кенгашда Болгария Коммунистик партияси Марказий Комитетининг Биринчи секретари, Болгария Халқ Республикаси Давлат Кенгашининг Раиси Т. Живков бошчилигидаги Болгария Халқ Республикаси делегацияси; Венгрия Социалистик ишчи партияси Марказий Комитетининг Биринчи секретари Я. Кадар бошчилигидаги Венгрия Халқ Республикаси делегацияси; Германия Бирлашган социалистик партияси Марказий Комитетининг Биринчи секретари Э. Хонеккер бошчилигидаги Германия Демократик Республикаси делегацияси; Польша Бирлашган ишчи партияси Марказий Комитетининг Биринчи секретари Э. Герек бошчилигидаги Польша Халқ Республикаси делегацияси; Руминия Коммунистик партиясининг Бош секретари, Руминия Социалистик Республикасининг Президенти Н. Чаушеску бошчилигидаги Руминия Социалистик Республикаси делегацияси; КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари Л. И. Брежнев бошчилигидаги Совет Социалистик Республикалари Иттифоқи делегацияси; Чехословакия Коммунистик партияси Марказий Комитетининг Бош секретари Г. Гусак бошчилигидаги Чехословакия Социалистик Республикаси делегацияси қатнашмоқда.

Кенгашни Польша Бирлашган ишчи партияси Марказий Комитетининг Бириччи секретари Э. Герек очди.

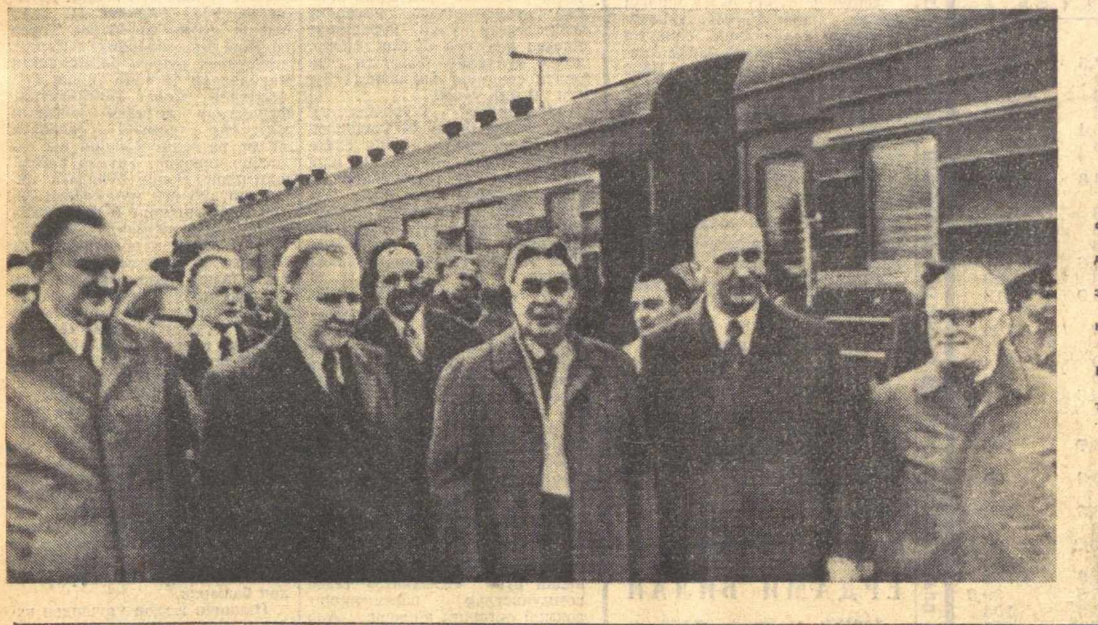

Совет делегациясининг Варшавадаги Гданьск вокзалида кутиб олиниши.

В. Мусаэльян фотоси, (ТАСС).

Л. И. БРЕЖНЕВ ВА А. Н. КОСИГИН Э. ГЕРЕК ҲАМДА П. ЯРОШЕВИЧ БИЛАН УЧРАШДИЛАР

ВАРШАВА, 16 апрель. (ТАСС). КПСС Марказий Комитети Бош секретари ўртоқ Л. И. Брежнев ва КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюроси аъзоси, СССР Министрлар Советининг Раиси ўртоқ А. Н. Косигин бугун шу ерда Польша Бирлашган ишчи партияси Марказий Комитети Биринчи секретари ўртоқ Э. Герек ва ПБИП Марказий Комитети Сиёсий бюроси аъзоси, ПХР Министрлар Советининг Раиси ўртоқ П. Ярошевич билан учрашдилар.

Суҳбат давомида қардош Совет—Польша ҳамкорлигини янада кенгайтириш ва чуқурлаштириш масалалари, шунингдек ҳар икки томонни қизиқтирган бошқа масалалар муҳокама қилинди. Суҳбат самимий, дўстона вазиятда ўтди.

ЎЗБЕКИСТОН КОМПАРТИЯСИ МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИДА

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети Ильичевск денгиз портининг ўртоқ А. А. Барановский бошчилик қилаётган порт ишчилари бригадасининг юк ортиш-тушириш ишлари технологиясини такомиллаштириш ва уни ташкил этиш соҳасидаги ташаббуси масаласини қараб чиқди. КПСС Марказий Комитети бу ташаббусни ўз қарорида маъқуллаган эди.

Юк ортиш-тушириш техникасидан, такелаж ва инвентардан максимал фойдаланиш ҳисобига ўртоқ Барановский бригадаси коллективи юк ортиш ва тушириш операцияларида иш вақтининг беҳуда кетишини кескин равишда камайтириб, кемаларга юк ортиш-тушириш ишларини анча жадаллаштиришга эришди.

Бунинг натижасида бригадада 1973 йилда юк ортиш-тушириш операцияларида иш вақтидан фойдаланиш 95 процентгача етказилди. Бу коллективда ишчиларнинг меҳнат унумдорлиги бошқа портларнинг ишчилари меҳнат унумдорлигига нисбатан 30 процент ошди. Бригада муқобил план қабул қилиб, бунда беш йиллик топшириғини муддатидан илгари, 1974 йил 22 апрель — В. И. Ленин туғилган кунгача тугаллаш мажбуриятини олди.

КПСС Марказий Комитети йириклаштирилган комплекс-технология бригадасининг тузилганлиги порт ишчиларининг ишлаб чиқариш коллективларида меҳнатни ташкил қилишни такомиллаштириш йўлида қўйилган янги муҳим қадам эканлигини таъкидлаб ўтди. Ўртоқ Барановский бригадасининг тажрибасини мамлакатдаги барча денгиз ва дарё портларида, шунингдек юк ортиш-тушириш ишлари билан шуғулланувчи бошқа ташкилотларда жорий этиш транспорт воситаларидан фойдаланишни яхшилашнинг муҳим шартларидан биридир.

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети шу масала юзасидан қабул қилган қарорида Қорақалпоғистон, Сурхондарё, Хоразм область партия комитетларига Ильичевск денгиз порти порт ишчилари бригадасининг юк ортиш-тушириш ишлари технологиясини такомиллаштириш ва уни ташкил этиш соҳасидаги ташаббусини қўллаб-қувватлашни, ўртоқ Барановский бригадасининг иш тажрибасини дарё транспорти корхоналарининг барча бошланғич партия ташкилотларида муҳокама қилишни уюштиришни, юк ортиш-тушириш операцияларида иш вақти нобудгарчилигини камайтириш учун, кемаларга юк ортиш ва туширишни жадаллаштириш, ҳар бир бригада, участка, дарё порти беш йиллик топшириғини муддатидан илгари бажариши учун социалистик мусобақани авж олдириб юборишни тавсия этди.

Қурилиш, Бинокорлик материаллари саноати, Мелиорация ва сув хўжалиги, Автомобиль транспорти министрликларига, Ўрта Осиё темир йўлига, «Средазирсовхозстрой»га, «Узглавводстрой»га, «Главташкентстрой»га Ильичевск денгиз порти илғор тажрибасидан фойдаланишни ҳисобга олган ҳолда корхоналарда ва қурилишларда юк ортиш-тушириш ишларини ташкил қилишни анча яхшилаш юзасидан чоралар кўришни топширди.

Область партия комитетлари корхона ва қурилишлардаги партия, касаба союз ва комсомол ташкилотларининг диққат-эътиборини транспорт воситаларидан фойдаланишни яхшилашга, илғор технология усулларини жорий этиш юзасидан коллективларда сиёсий ҳамда ташкилотчилик иши савиясини оширишга, Ильичевск денгиз порти ишчилари бригадасининг прогрессив ташаббусларини кенг ёйишга қаратишлари лозим.

Республика ва маҳаллий газеталарнинг редакцияларига, Ўзбекистон ССР Министрлар Совети телевидение ва радиоэшиттириш Давлат комитетига ўртоқ Барановский бригадаси илғор тажрибасининг республика корхоналари ва қурилишларида ёйилишини ёритиш топширилди.

СОВЕТ ДЕЛЕГАЦИЯСИ ВАРШАВАГА КЕЛДИ

ВАРШАВА, 16 апрель. (ТАСС). Варшава Шартномасида қатнашувчи давлатлар Сиёсий маслаҳат комитетининг навбатдаги кенгаши ишида қатнашиш учун КПСС Марказий Комитети Бош секретари Л. И. Брежнев бошчилигидаги Совет делегацияси бугун Варшавага келди. Делегация составида КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюроси аъзоси, СССР Министрлар Совети Раиси А. Н. Косигин, КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюроси аъзоси, СССР ташқи ишлар министри А. А. Громико, КПСС Марказий Комитети секретари К. Ф. Катушев, КПСС Марказий Комитети аъзоси, КПСС Марказий Комитети Бош секретарининг ёрдамчиси К. В. Русаков, КПСС Марказий Ревизия комиссиясининг аъзоси, КПСС Марказий Комитети Бош секретарининг ёрдамчиси А. М. Александров бор.

Польша Бирлашган ишчи партияси Марказий Комитети Сиёсий бюроси аъзоси, ПБИП Марказий Комитетининг секретари Э Бабюх, ПБИП Марказий Комитети аъзоси, Польша Халқ Республикаси Министрлар Совети Раисининг ўринбосари К. Ольшевский, СССРнинг ПХРдаги элчиси С. А. Пилотович делегацияга Совет—Польша чегарасидан ҳамроҳ бўлиб бордилар.

ПБИП Марказий Комитетининг Биринчи секретари Э. Герек, ПХР Давлат кенгашининг Раиси Г. Яблоньский, ПХР Министрлар Советининг Раиси П. Ярошевич, ПБИП Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзолари ва аъзолигига кандидатлар, ПБИП Марказий Комитетининг секретарлари, бошқа партия ва давлат арбоблари СССР ва ПХРнинг Давлат байроқлари билан безатилган Варшаванинг Гданьск вокзалида Совет делегациясини кутиб олдилар.

ДЕЛЕГАЦИЯЛАР ВАРШАВАГА КЕЛДИ

ВАРШАВА, 17 апрель. (ТАСС). Варшава Шартномасида қатнашувчи давлатлар Сиёсий маслаҳат комитетининг навбатдаги кенгаши ишида қатнашиш учун бугун қуйидаги делегациялар Варшавага келди:

Болгария Коммунистик партияси Марказий Комитетининг биринчи секретари, Болгария Халқ Республикаси Давлат Кенгашининг Раиси Т. Живков бошчилигидаги Болгария Халқ Республикаси делегацияси. Делегация составида БКП Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзоси, БХР Министрлар Советининг Раиси С. Тодоров, БКП Марказий Комитетининг секретари К. Теллалов, БКП Марказий Комитетининг аъзоси, БХР ташқи ишлар министри П. Младенов, БКП Марказий Комитетининг аъзоси, БКП Марказий Комитети биринчи секретари кабинетининг директори М. Балев бор;

Венгрия социалистик Ишчи партияси Марказий Комитетининг биринчи секретари Я. Кадар бошчилигидаги Венгрия Халқ Республикаси делегацияси. Делегация составида ВСИП Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзоси, ВХР Министрлар Советининг Раиси Е. Фок, ВСИП Марказий Комитетининг аъзоси, ВХР ташқи ишлар министри Ф. Пуйя бор;

Германия Бирлашган Социалистик партияси Марказий Комитетининг биринчи секретари Э. Хонеккер бошчилигидаги Германия Демократик Республикаси делегацияси. Делегация составида ГБСП Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзоси, ГДР Давлат Кенгашининг Раиси В. Штоф, ГБСП Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзоси, ГДР Министрлар Советининг Раиси Х. Зиндерман, ГБСП Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзоси, ГБСП Марказий Комитетининг секретари Г. Аксен, ГБСП Марказий Комитетининг аъзоси, ГДР ташқи ишлар министрининг доимий ўринбосари О. Фишер, ГБСП Марказий Комитетининг аъзоси, ГБСП Марказий Комитети халқаро алоқалар бўлимининг мудири П. Марковски бор;

Руминия Коммунистик партиясининг Бош секретари, Руминия Социалистик Республикасининг Президенти Н. Чаушеску бошчилигидаги Руминия Социалистик Республикаси делегацияси. Делегация составида РКП Марказий Комитети Ижроия комитетининг аъзоси, РСР ҳукуматининг Бош министри М. Мэнеску, РКП Марказий Комитетининг секретари Ш. Андрей, РКП Марказий Комитетининг аъзоси, РСР ташқи ишлар министри Д. Маковеску бор;

Чехословакия Коммунистик партияси Марказий Комитетининг Бош секретари Г. Гусак бошчилигидаги Чехословакия Социалистик Республикаси делегацияси. Делегация составида ЧКП Марказий Комитети президиумининг аъзоси, ЧССР Федерал ҳукуматининг Раиси Л. Штроугал, ЧКП Марказий Комитети президиумининг аъзоси, ЧКП Марказий Комитетининг секретари В. Биляк, ЧКП Марказий Комитетининг аъзоси, ЧССР ташқи ишлар министри Б. Хнеупек, ЧКП Марказий Комитети халқаро сиёсат бўлимининг мудири А. Вавруш бор.

Делегацияларни Польша Бирлашган Ишчи партияси Марказий Комитетининг биринчи секретари Э. Герек, Польша Халқ Республикаси Давлат Кенгашининг Раиси Г. Яблоньский, Польша Халқ Республикаси Министрлар Советининг Раиси П. Ярошевич ПБИП Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзолари ва Сиёсий бюроси аъзолигига кандидатлар, ПБИП Марказий Комитетининг секретарлари, Польша Халқ Республикасининг бошқа партия ва давлат арбоблари кутиб олдилар.

* * *

Варшава Шартномасида қатнашувчи давлатлар Бирлашган Қуролли Кучларининг бош қўмондони, СССР мудофаа министрининг биринчи ўринбосари, Совет Иттифоқи Маршали И. И. Якубовский ва Варшава Шартномасида қатнашувчи давлатлар Бирлашган Қуролли Кучлари штабининг бошлиғи армия генерали С. М. Штеменко ҳам Варшавага келдилар.

МОСКВАГА, ВЛКСМ XVII СЪЕЗДИГА

Ўзбекистон ёшлари ўзининг энг яхши вакилларини ВЛКСМ XVII съездига делегат қилиб сайлади. Булар орасида ишлаб чиқариш новаторлари, пахта далаларининг миришкорлари, бинокорлар, студентлар, жанговар ва сиёсий тайёргарлик аълочилари бўлган жангчилар бор. Комсомол вакиллари 17 апрелда Москвага жўнаб кетдилар.

Делегатлар жўнаб кетиш олдидан Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетида қабул қилинди. КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюроси аъзолигига кандидат, Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг биринчи секретари Ш. Р. Рашидов уларга оқ йўл тилади.

Учрашувда Андижон областидаги «Савай» совхози маккажўхорикор комсомол-ёшлар бригадасининг бошлиғи, Ленин комсомоли мукофоти лауреати Л. Сайфуддинов, Фарғона областидаги «Риштон» совхозининг сут соғувчиси Т. Исҳоқова ва бошқалар сўзга чиқиб, КПСС XXIV съезди қарорларини бажаришда меҳнат коллективлари эришган муваффақиятлар тўғрисида, ёшлар Ўзбекистон ССР ва Ўзбекистон Компартиясининг 50 йиллигини муносиб ишлар билан кутиб олишга интилаётганликлари ҳақида гапирдилар.

Учрашувда Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети бюросининг аъзолари И. Г. Анисимкин, В. Г. Ломоносов, Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети бюроси аъзолигига кандидат Г. М. Орлов, КПСС Марказий Комитетининг сектор мудири Б. М. Истомин ҳозир бўлдилар.

Шу куни Тошкентдаги ўн тўрт комиссар ёдгорлиги олдида шаҳар ёшларининг кўп киши қатнашган митинги бўлиб ўтди. Делегатлар Тошкентдаги В. И. Ленин ҳайкали ёнига гуллар қўйдилар.

(ЎзТАГ).

БРЕСТ ИШЧИЛАРИ БИЛАН САМИМИЙ УЧРАШУВ

БРЕСТ, 16 апрель. (ТАСС). Варшава Шартномасида қатнашувчи давлатлар Сиёсий маслаҳат комитети кенгашида қатнашиш учун Варшавага бораётган КПСС Марказий Комитети Бош секретари ўртоқ Л. И. Брежнев бошчилигидаги Совет делегацияси бугун шу ерда тўхтаб ўтди.

Вокзалда делегацияни КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюроси аъзолигига кандидат, Белоруссия Компартияси Марказий Комитетининг биринчи секретари П. М. Машеров, БССР Министрлар Советининг Раиси Т. Я. Киселев, Қизил Байроқ орденли Белоруссия ҳарбий округи қўшинларининг қўмондони генерал-полковник И. М. Третьяк, Брест область партия комитетининг биринчи секретари В. А. Микулич, Брест область ижроия комитетининг раиси К. В. Матюшевский, область ва шаҳар партия ҳамда совет ташкилотларининг бошқа раҳбарлари кутиб олдилар.

Пионерлар делегация аъзоларига гулдасталар тақдим қилдилар.

КПСС Марказий Комитети Бош секретари Л. И. Брежнев, СССР Министрлар Совети Раиси А. Н. Косигин, делегациянинг бошқа аъзолари шу куни Брест гиламмовут ишлаб чиқариш бирлашмасида бўлдилар.

Корхона ишчилари Леонид Ильични ва бошқа ўртоқларни ғоят самимий кутиб олдилар. Тўқувчилик ва пардозлаш цехларида, улар кўриб чиққан бошқа ҳамма ишлаб чиқариш участкаларида бемалол, сидқидилдан суҳбатлар бўлиб ўтди. Л. И. Брежнев, А. Н. Косигин ўртоқлар ишлаб чиқариш технологияси билан, коллективнинг меҳнатда эришган муваффақиятлари, социалистик мусобақанинг бориши билан ғоят қизиқдилар.

Бирлашма директори А. А. Хвостов, партия ташкилоти секретари В. Т. Плотченко, касаба союз комитетининг раиси В. И. Марьякова бирлашманинг тарихи ва ривожи тўғрисида, коллективнинг режалари ҳақида гапириб бердилар. Коллектив янги асбоб-ускуналарни ўрнатиш ва янада прогрессив технологияни жорий этиш ҳисобидан кейинги икки йил ичида лойиҳадаги қувватни ўзлаштирибгина қолмай, балки бундан анча ўзиб ҳам кетди. Бирлашма коллективи бу йил бир ярим миллион квадрат метрдан кўпроқ гилам, шу жумладан пландан ташқари 65 минг квадрат метр гилам тўқиб чиқаради.

Л. И. Брежнев ва А. Н. Косигин ўртоқлар ишлаб чиқаришнинг ривожланиш истиқболлари билан қизиқдилар, уни янада кенгайтиришни таклиф қилдилар. Улар бирлашма ходимларини меҳнатда эришган катта ютуқлари билан, ишлаб чиқариш қувватларини муваффақиятли ўзлаштирганликлари билан қизғин табрикладилар.

Тўқувчилик цехида кекса тўқувчи Р. Ф. Жолобова энг юксак меҳнат унумдорлигига эришди: у ҳар соатда пландаги 5,7 квадрат метр ўрнига 7 квадрат метр гилам тўқиб чиқармоқда. Л. И. Брежнев, А. Н. Косигин ўртоқлар илғор ишчининг меҳнат усуллари тўғрисидаги гапларини зўр эътибор билан тингладилар.

Леонид Ильич, делегация аъзолари корхонанинг спорт иншоотларини кўздан кечирдилар, бадиий мастерскойда бўлдилар. Улар гиламларнинг янги нақшларини яратиш жараёни билан танишдилар. Бу нақшларнинг хилма-хиллигини, миллий нақшлардан маҳорат билан фойдаланилганлигини маъқулладилар.

Ўртоқ Л. И. Брежнев, делегация аъзолари ишчилар ва мутахассислар билан самимий суҳбатлашиб, уларнинг меҳнат шароити, турмуши ва дам олиши билан қизиқдилар. Тўқувчилар ўз ишлари тўғрисида гапириб, кейинги йилларда уларнинг ҳаётида нечоғли кўп янгиликлар, яхши нарсалар пайдо бўлганлигини айтдилар. Корхона меҳнаткашлари халқнинг бахт-саодати тўғрисида оталарча меҳрибонлик қилаётганлиги учун партия Марказий Комитетига чин қалбдан ташаккур айтдилар, Коммунистик партиянинг, КПСС Марказий Комитети ва унинг Сиёсий бюросининг олиб бораётган ички ва ташқи сиёсатини якдиллик билан маъқуллаётганликларини изҳор қилдилар.

Ўртоқ Л. И. Брежнев ва делегация аъзолари тушдан кейин Варшавага жўнаб кетдилар.

ЎЗБЕКИСТОН МЕҲМОНИ

Мамлакатимизда меҳмон бўлиб турган Германия Бирлашган социалистик партияси Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзоси, ГБСП Марказий Комитетининг секретари Вернер Ламберц 17 апрелда Тошкентга келди.

Аэропортда меҳмонни Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети бюроси аъзолигига кандидат, Тошкент шаҳар партия комитетининг биринчи секретари А. А. Хўжаев ва бошқа расмий кишилар кутиб олдилар.

Шу куни В. Ламберц шаҳарнинг диққатга сазовор жойлари билан танишди.

(ЎзТАГ).

А. Н. КОСИГИН П. ЯРОШЕВИЧ БИЛАН СУҲБАТЛАШДИ

ВАРШАВА, 17 апрель. (ТАСС). КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзоси, СССР Министрлар Советининг Раиси А. Н. Косигин бугун ПБИП Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзоси, ПХР Министрлар Советининг Раиси П. Ярошевич билан учрашди.

Икки мамлакат ҳукумат бошлиқлари Совет Иттифоқи билан Польша Халқ Республикаси дўстона ҳамкорлигининг бир қанча актуал масалалари юзасидан фикрлашиб олдилар.

Самимий, ўртоқларча вазиятда ўтган суҳбатда ПБИП Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзоси, ПХР Министрлар Совети Раисининг ўринбосари М. Ягельский, СССРнинг Польша Халқ Республикасидаги элчиси С. А. Пилотович ва СССР Министрлар Совети Раисининг ёрдамчиси Б. Т. Бацанов иштирок этдилар.

А. А. ГРОМИКО ВАРШАВАГА ЖЎНАБ КЕТДИ

Совет делегациясининг аъзоси, КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзоси, СССР ташқи ишлар министри А. А. Громико Варшава Шартномасида қатнашувчи давлатлар Сиёсий маслаҳат комитетининг навбатдаги кенгаши ишида қатнашмоқ учун 17 апрелда Москвадан Варшавага жўнаб кетди.

Внуково аэродромида кузатиб қолувчилар орасида ПХРнинг СССРдаги элчиси З. Новак бор эди.

* * *

Шу куни ўртоқ А. А. Громико Варшавага етиб келди.

Аэродромда Польша Бирлашган ишчи партияси Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзоси, ПХР ташқи ишлар министри С. Ольшовский, СССРнинг ПХРдаги элчиси С. А. Пилотович уни кутиб олдилар. (ТАСС).

БЕШ ЙИЛЛИКНИНГ ДАДИЛ ОДИМИ

Ўзбекистон ССР саноатида давлат планининг 1974 йил I кварталида бажарилиш якунлари тўғрисида

Ўзбекистон саноатининг ходимлари КПСС Марказий Комитетининг партияга ва совет халқига Мурожаатига жавобан тўққизинчи беш йилликнинг тўртинчи, белгиловчи йили планларини муддатидан олдин тўла ва ошириб бажариш учун социалистик мусобақани кенг авж олдириб, Ўзбекистон ССР ва Ўзбекистон Компартиясининг 50 йиллигига муносиб совға тайёрламоқдалар.

Республика саноат корхоналарининг коллективлари 1974 йил учун қабул қилинган юксак социалистик мажбуриятларни бажариш йўлида курашиб, дастлабки муваффақиятларга эришдилар: кўпгина муҳим буюмларни ишлаб чиқариш ва маҳсулотни реализация қилиш бўйича биринчи квартал плани ошириб бажарилди. Маҳсулот ишлаб чиқариш ҳажми 1973 йилнинг биринчи кварталидагига нисбатан 8,1 процент кўпайди, меҳнат унумдорлиги 4,9 процент ошди.

Қорақалпоғистон АССР, барча областлар ва Тошкент шаҳри корхоналари саноат маҳсулотини ишлаб чиқариш ва реализация қилиш топшириқларини тўла ва ошириб бажаришга катта ҳисса қўшдилар.

Биринчи кварталда пландан ташқари ҳаммаси бўлиб 85 миллион сўмлик маҳсулот реализация қилинди, шу жумладан, Қорақалпоғистон АССР корхоналари 4,3 миллион сўмлик, Андижон области корхоналари 7,8 миллион сўмлик, Бухоро областининг корхоналари 6,3 миллион сўмлик, Жиззах областининг корхоналари 0,9 миллион сўмлик, Қашқадарё областининг корхоналари 6,7 миллион сўмлик, Наманган областининг корхоналари 6,8 миллион сўмлик, Самарқанд областининг корхоналари 4,9 миллион сўмлик, Сурхондарё областининг корхоналари 3,0 миллион сўмлик, Сирдарё областининг корхоналари 3,5 миллион сўмлик, Фарғона областининг корхоналари 12,8 миллион сўмлик, Хоразм областининг корхоналари 2,9 миллион сўмлик, Тошкент областининг корхоналари 13,8 миллион сўмлик ва Тошкент шаҳрининг корхоналари 11,3 миллион сўмлик маҳсулотни пландан ташқари реализация қилдилар.

Саноатнинг айрим тармоқлари маҳсулот ишлаб чиқаришни 1973 йилнинг биринчи кварталидагига нисбатан электр энергетикада 13,7 процент, ёқилғи саноатида 4,6 процент, қора ва рангли металлургия саноатида 8,9 процент, химия ва нефть химияси саноатида 8 процент, машинасозлик ва металл ишлаш саноатида 11,6 процент, ўрмончилик, ёғочсозлик ва целлюлоза-қоғоз саноатида 7,3 процент, бинокорлик материаллари саноатида 9,4 процент, енгил саноатда 6,2 процент, шу жумладан пахта тозалаш саноатида 5,9 процент ва озиқ-овқат саноатида 8,2 процент кўпайтирдилар.

(Давоми иккинчи бетда).

БЕШ ЙИЛЛИКНИНГ ДАДИЛ ОДИМИ

(Боши биринчи бетда).

Маҳсулотни реализация қилиш планларининг бажарилиши ҳамда саноат ишлаб чиқаришини ва меҳнат унумдорлигини ўстириш суръатлари айрим министрликлар бўйича қуйидагича бўлди:

	1974 йил I кварталида маҳсулотни реализация қилиш планининг бажарилиш проценти	1974 йил I кварталида 1973 йилнинг I кварталига нисбатан процент ҳисобида	
		Ишлаб чиқариш ҳажми	Меҳнат унумдорлиги
Ўзбекистон ССРда — жами	103	108	105
Умумиттифоқ министрликларининг корхоналарида:			
Газ саноати министрлиги	101	104	96
Нефть саноати министрлиги	102	100	99,9
Кўмир саноати министрлиги	102	108	106
Химия саноати министрлиги	98	108	104
Электр техника саноати министрлиги	102	109	108
Химия ва нефть машинасозлиги министрлиги	102	109	109
Станоксозлик ва асбобсозлик саноати министрлиги	105	106	104
Автомобиль саноати министрлиги	102	115	115
Трактор ва қишлоқ хўжалиги машинасозлиги министрлиги	103	110	107
Қурилиш, йўл ва коммунал машинасозлик министрлиги	102	111	109
Енгил ва озиқ-овқат саноати учун машинасозлик ва рўзғор асбоблари министрлиги	101	105	95
Целлюлоза-қоғоз саноати министрлиги	102	100	101
СССР Министрлар Совети ҳузуридаги микробиология саноати бош бошқармаси	103	118	117
Иттифоқ-республика ва республика министрликлари ҳамда идораларининг корхоналарида:			
СССР Қора металлургия министрлиги	101	104	103
СССР Рангли металлургия министрлиги	102	110	107
СССР Нефтни қайта ишлаш ва нефть химияси саноати министрлиги	101	104	105
Ўзбекистон ССР Энергетика ва электрлаштириш министрлиги	101	114	112
Ўзбекистон ССР мебель ва ёғочсозлик саноати бошқармаси	101	109	109
Ўзбекистон ССР Бинокорлик материаллари саноати министрлиги	104	108	107
Ўзбекистон ССР Енгил саноат министрлиги	103	107	102
Ўзбекистон ССР Пахта тозалаш саноати министрлиги	106	106	106
Ўзбекистон ССР Озиқ-овқат саноати министрлиги	103	106	105
Ўзбекистон ССР Гўшт ва сут саноати министрлиги	105	111	112
Ўзбекистон ССР балиқ хўжалиги бошқармаси	122	122	127
Ўзбекистон ССР Маҳаллий саноат министрлиги	104	114	109

Қорақалпоғистон АССРда, областларда ва Тошкент шаҳрида маҳсулотни реализация қилиш планининг бажарилиши ҳамда саноат ишлаб чиқаришини ва меҳнат унумдорлигини ошириш суръатлари қуйидагича бўлди:

	1974 йил I кварталида маҳсулотни реализация қилиш планининг бажарилиш проценти	1974 йил I кварталида 1973 йилнинг I кварталига нисбатан процент ҳисобида	
		ишлаб чиқариш ҳажми	меҳнат унумдорлиги
Қорақалпоғистон АССР	108	107	106
Андижон области	105	110	107
Бухоро области	103	103	96
Жиззах области	103	115	110
Қашқадарё области	107	112	99
Наманган области	105	112	103
Самарқанд области	102	107	104
Сурхондарё области	103	113	110
Сирдарё области	107	132	117
Тошкент области	103	109	107
Фарғона области	103	106	105
Хоразм области	104	104	104
Тошкент шаҳри	102	107	105

Қанча миқдорда саноат маҳсулоти ишлаб чиқарилганлиги қуйида кўрсатилади:

	1974 йил I кварталида ишлаб чиқарилди	1974 йил I кварталида 1973 йилнинг I кварталига нисбатан процент ҳисобида
Электр энергия (Энергетика ва электрлаштириш министрлиги ва блок станцияларда) — миллиард киловатт-соат	7,5	114
Нефть — минг тонна	299,7	89
Газ — миллиард куб метр	10	102
Кўмир — минг тонна	1244	119
Пўлат — минг тонна	102,4	101
Қора металлар прокати — минг тонна	93	103
Минерал ўғитлар (шартли бирликларда) — минг тонна	1434,8	108
Кучланиш трансформаторлари — минг киловольт-ампер	1178	120
Компрессорлар — дона	1246	119
Пилталаш машиналари — дона	116	93
Тракторлар — минг дона	5,6	121
Трактор прицеплари — минг дона	9	99
Трактор культиваторлари — минг дона	5,9	118
Пахта териш машиналари — (физик бирликлардаги) дона	1800	104
Осма электр кранлар (махсус кранлардан ташқари) — дона	200	114
Экскаваторлар — дона	340	110
Цемент — минг тонна	856,5	100,6
Йиғма темир-бетон конструкциялар ва деталлар (колхозлар саноатидан ташқари) — минг куб метр ҳисобида	808,7	109
Қурилишбоп ғишт (колхозлар саноатидан ташқари) — миллион дона	330,3	99
Асбоцемент шифер — миллион шартли тахта	68,5	108
Дераза ойнаси — минг квадрат метр	746	97
Қоғоз — минг тонна	6,2	99,1
Мебель — миллион сўмлик	17	110
Рўзғор холодильниклари — минг дона	21,6	113
Газ плиталари — минг дона	65,5	99,9
Пахта толаси — минг тонна	453,9	104
Хом ипак — тонна	337	105
Каноп толаси — минг тонна	3,1	110
Ип газламалар — миллион квадрат метр	43,4	99,7
Шойи газламалар — миллион квадрат метр	20,7	116
Пайпоқлар — миллион жуфт	8,7	105
Ички трикотаж — миллион дона	6,7	104
Устки трикотаж — миллион дона	3,2	102
Чарм пойафзал — миллион жуфт	5,8	110
Овланган балиқ — минг центнер	10,8	93
Гўшт (давлат ресурсларидан тайёрланган) — минг тонна	28,4	111
Қаймоғи олинмаган сут маҳсулоти оддий сутга айлантириб ҳисоблаганда (давлат ресурсларидан тайёрланган) — минг тонна	71,1	108
Ўсимлик мойи (давлат ресурсларидан тайёрланган) — минг тонна	111,2	106
Кондитер маҳсулотлар — минг тонна	24,9	103
Консервалар — миллион шартли банка	37,7	114
Маданий-маиший ва хўжалик моллари — миллион сўмлик	56,6	111

Халқ хўжалиги учун ва аҳолининг талабларини қондириш учун муҳим бўлган кўпгина маҳсулот хилларини: электр энергия ва кўмир, минерал ўғитлар, тракторлар, культиваторлар, пахта териш машиналари, экскаваторлар, трансформаторлар ва компрессорлар, пилталаш машиналари, осма кранлар, шойи газламалар, пойафзал, трикотаж буюмлар, ўсимлик мойи, консервалар ва бошқа молларни ишлаб чиқариш 1973 йилнинг биринчи кварталидагига нисбатан кўпайди.

Илгаригидек 1974 йилнинг биринчи кварталида ҳам республика саноатида янги техникани ва илғор технологияни жорий қилиш, маҳсулотнинг янги турларини ўзлаштириш давом эттирилди, саноатнинг бир қанча буюмларига Сифат белгиси берилди. Корхоналарда рационализаторлар ва ихтирочилар ҳаракати кенгайиб борди.

Қўлга киритилган ютуқлар билан бир қаторда биринчи кварталда қурилишбоп ғишт, холодильниклар, ип газламалар, кондитер маҳсулотлар ва бошқа баъзи маҳсулот турларини ишлаб чиқариш топшириқлари бажарилмай қолди. Айрим корхоналар маҳсулотни ишлаб чиқариш ва реализация қилиш, унинг таннархини пасайтириш ва жамғармалар тўплаш планларини бажармадилар.

ЎЗБЕКИСТОН ССР МИНИСТРЛАР СОВЕТИ ҲУЗУРИДАГИ МАРКАЗИЙ СТАТИСТИКА БОШҚАРМАСИ.

ХАЛҚАРО ИЛМИЙ КОНФЕРЕНЦИЯ

16 апрелда Москвада халқаро илмий конференция очилди. Бу конференцияни Ўзаро Иқтисодий Ёрдам Кенгашининг секретариати ва жаҳон социалистик системаси иқтисодий проблемалари халқаро институти уюштирди. «Ўзаро Иқтисодий Ёрдам Кенгашининг XXV йиллиги — якунлар, вазифалар, истиқболлар» ана шу амалий учрашувнинг мавзусидир. Конференцияда қатнашиш учун социалистик мамлакатлар олимларининг делегациялари, халқаро ташкилотларнинг вакиллари келишди. Социалистик давлатларнинг Совет Иттифоқидаги дипломатик миссиялари бошлиқлари ҳозир бўлдилар.

СССР Министрлар Совети Раисининг ўринбосари М. А. Лесечко Ўзаро Иқтисодий Ёрдам Кенгаши Ижроия Комитети ва Совет ҳукумати номидан конференцияни табриклади.

СССР ОЛИЙ СОВЕТИ ПРЕЗИДИУМИДА

СССР Олий Совети Президиуми социалистик қонунчилик ва ҳуқуқ-тартиботни мустаҳкамлаш ишидаги хизматлари ҳамда СССР Олий суди тузилган куннинг 50 йиллиги муносабати билан 1974 йил 17 апрелдаги Фармонига мувофиқ СССР Олий суди ходимларидан бир группасини СССРнинг орденлари ва медаллари билан мукофотлади.

СССР Олий судининг Раиси Л. Н. Смирнов Ленин ордени билан мукофотланди. СССР Олий суди Раисининг ўринбосари С. Г. Банников, СССР Олий суди аъзоси, Белоруссия ССР Олий судининг раиси А. Г. Бондарь ҳамда СССР Олий суди Раисининг ўринбосари В. В. Куликов Октябрь Революцияси ордени билан мукофотландилар.

Меҳнат Қизил Байроқ ордени билан 5 киши, Қизил Юлдуз ордени билан 2 киши, «Ҳурмат Белгиси» ордени билан 10 киши, «Жанговар хизматлари учун» медали билан 2 киши, «Шавкатли меҳнати учун» медали билан 5 киши ва «Меҳнатда ўрнак кўрсатганлик учун» медали билан 7 киши мукофотланди.

Фармон «СССР Олий Советининг ведомстволари»да эълон қилинади.

ОБЛАСТЬ ПАРТИЯ КОМИТЕТИНИНГ ПЛЕНУМИ

БУХОРО, 17 апрель. (ЎзТАГ). Бухоро область партия комитетининг пленуми бўлди. Пленумда Бухоро областида пахта етиштиришни кўпайтириш юзасидан белгиланган тадбирлар тўғрисида область партия комитетининг биринчи секретари Қ. Муртазоев доклади, шунингдек кадрларнинг марксча-ленинча ўқишини ва иқтисодий таълимини янада яхшилаш ҳақида область партия комитетининг секретари Х. Н. Мўминов доклади муҳокама қилинди.

Пленумда Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг секретари Й. Р. Курбонов нутқ сўзлади.

Пленум ишида Ўзбекистон ССР мелиорация ва сув хўжалиги министри С. М. Мамарасулов, республика совхозлар министри Е. Т. Тасанбоев, Ўзбекистон ССР қишлоқ хўжалиги министрининг биринчи ўринбосари А. А. Ўркинбоев, «Узсельхозтехника» республика бирлашмаси раисининг биринчи ўринбосари В. А. Короткий, Ўрта Осиё қишлоқ хўжалик экономикаси илмий тадқиқот институтининг директори Ҳ. М. Жалилов иштирок этдилар.

Областда пахта ва бошқа қишлоқ хўжалик маҳсулотлари етиштиришни янада кўпайтириш тадбирлари тўғрисида қарор қабул қилинди.

Пленум кун тартибидаги иккинчи масала юзасидан ҳам тегишли қарор қабул қилди.

ЧИГИТ ЭКИШ ҚАНДАЙ БОРМОҚДА

Республика областларида чигит экишнинг бориши тўғрисида шу йил 17 апрелга бўлган

МАЪЛУМОТ

Биринчи стун — областлар; иккинчи стун — план (минг гектар ҳисобида); учинчи стун — бир кунда экилгани (минг гектар ҳисобида); тўртинчи стун — жами экилган майдон (минг гектар ҳисобида); бешинчи стун — планга нисбатан процент ҳисобида

Андижон	184,9	—	184,9	100,0
Наманган	133,0	4,2	127,2	95,6
Жиззах	117,2	1,9	110,7	94,4
Сурхондарё	136,0	2,7	127,2	93,5
Фарғона	191,0	9,0	144,6	75,7
Сирдарё	130,0	8,7	85,5	65,8
Тошкент	139,9	15,5	91,8	65,6
Бухоро	163,0	2,8	57,6	35,3
Қашқадарё	127,0	0,6	42,1	33,1
Самарқанд	174,0	1,8	38,1	21,9
ҚҚ АССР	123,0	0,2	0,4	0,3
Хоразм	106,1	—	0,1	0,0
Республика бўйича:	1725,0	47,4	1010,2	58,5

МОСКВАЛИК ШОИРЛАР ЧЎЛҚУВАРЛАР МЕҲМОНИ

Мирзачўлни ўзлаштирувчилар Москвадан келган адиб-шоирлардан Семён Сорин билан Виктор Тростянскийни самимий кутиб олдилар. Меҳмонлар «Москва» совхозида, Фрунзе номли колхозда, Гулистон ремонт-механика заводи машинасозлари ҳузурида бўлиб, ўз шеърларини ва ўзбек муаллифларининг ўзлари рус тилига таржима қилган шеърларни ўқиб бердилар. Бу асарларнинг кўпгина сатрлари чўлқуварларга — қақраб ётган жуда катта массивларни яшнаб турган воҳага айлантираётган кишиларга бағишланган.

(ЎзТАГ).

ГЕКТАРИДАН 30 ЦЕНТНЕР

БУХОРО, («Совет Ўзбекистони» мухбири). Олот районидаги «Ленинград» колхозининг пахтакорлари КПСС Марказий Комитетининг декабрь Пленуми қарорларига жавобан бу йил 1475 гектар ернинг ҳар гектаридан 30 центнердан «оқ олтин» хирмони кўтариш мажбуриятини олишган.

Колхознинг Т. Тўхтаев бошлиқ юқори ҳосилли бригадасида чигит бир текис униб чиқди. Бригада миришкорлари мавжуд майдонларнинг ҳар гектаридан 35 центнердан «оқ олтин» хирмони кўтариш мақсадида кучларнинг тўлиқ бўлишини таъминламоқдалар. Механизаторлар тракторга культиваторларни тиркаб, ғўзаларга дастлабки ишлов беришни бошлаб юбориш учун пухта ҳозирлик кўрмоқдалар.

ЎЗБЕК ТИЛИДА

«Ўзбекистон» нашриёти «КПСС XXIV съезди: назария билан практиканинг бирлиги» тўпламини ўзбек тилида босиб чиқарди.

Тўпламда Совет Иттифоқи Коммунистик партияси ва Совет давлатининг раҳбар арбоблари — КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзолари ва Сиёсий бюро аъзолигига кандидатлари, КПСС Марказий Комитети секретарларининг съезддан кейин эълон қилинган докладлари, нутқлари ва мақолалари берилган. Тўплам материалларида XXIV съезд қарорларини бажариш борасида КПСС қилган ишларнинг якунлари келтирилган, съезд ўртага қўйган ва мамлакатимизда коммунистик қурилиш вазифалари билан чамбарчас боғланган проблемалар назарий жиҳатдан янада чуқурроқ ишлаб чиқилган.

(ЎзТАГ).

● ПЛАНЕТАМИЗ ХАБАРЛАРИ

БМТ ХАВФСИЗЛИК КЕНГАШИДА

НЬЮ-ЙОРК, 16 апрель. (ТАСС). Кеча кечқурун бу ерда БМТ Хавфсизлик Кенгашининг мажлиси бўлиб ўтди. Мажлис Ливан территориясига қуролли ҳужум қилган Исроилнинг янги агрессив ҳаракатлари тўғрисидаги масалани кўриб чиқмоқ учун Ливан ҳукуматининг илтимосига биноан шошилинч равишда чақирилди.

Биринчи бўлиб сўзга чиққан Ливан вакили Исроил ҳарбийларининг қароқчилик ҳужуми натижаларини айтиб берди ҳамда кенгашни агрессорни БМТ қарорларини ҳурмат қилишга мажбур этиб, дарҳол чоралар кўришга даъват қилди.

Миср ташқи ишлар министри И. Фаҳмий Исроил қўшинларининг Ливан территориясига бостириб кириши Сурияга қарши агрессия яна авж олдирилиши билан бир вақтга тўғри келганлигини таъкидлади.

Сурия, Қувайт ва Саудия Арабистонининг вакиллари ҳам Исроилнинг Ливанга қилган қуролли ҳужумини қораладилар.

Исроил делегати бу қароқчилик ҳаракатини «Мудофаа мақсадларидаги чоралар кўриш зарурати» деган асоссиз баҳоналар билан оқлашга уриниб кўрди.

СОВЕТ ИТТИФОҚИ ЁРДАМИ БИЛАН

ХАРТУМ, 16 апрель. (ТАСС мухбири). Хартум яқинида Африкада катта сил касалхонаси қуриб битказилмоқда. У Совет Иттифоқининг иқтисодий ва техникавий ёрдами билан қурилмоқда.

Касалхона қурилиши майдонида бош корпус, даволаш ва бошқа корпуслар қад кўтарди. Ҳозир Судан ишчилари совет инженерлари ва техниклари билан биргаликда коммуникациялар ўтказмоқда ва пардоз ишларини бажармоқда. Суданлик 500 га яқин ишчи СССРдан борган мутахассислар ёрдамида кранчи, экскаваторчи, сантехник, электрчи ҳунарларини эгаллади.

Совет Иттифоқидан ўрнатишга тайёр даволаш ускуна жиҳозлари келди. Тез орада совет врачлари ҳам бу ерга келиб, суданлик ҳамкасбларига комплексни ўзлаштиришда ёрдам берадилар. Бу ерда бир маҳалда 400 киши малакали медицина ёрдами олади.

ПАРЛАМЕНТЛАРАРО ИТТИФОҚНИНГ СЕССИЯСИ

БУХАРЕСТ, 16 апрель. (ТАСС). Бугун бу ерда парламентлараро иттифоқнинг сессияси очилди. Сессия ишида парламент группаларининг вакиллари — жаҳоннинг 63 мамлакатидаги иттифоқ аъзоларидан 400 га яқин киши қатнашмоқда. СССР Олий Совети Иттифоқ Советининг Раиси, СССР парламент группасининг раиси А. П. Шитиков совет делегациясига бошчилик қилмоқда.

Сессияни очиш маросимида Румыния Социалистик Республикасининг президенти Н. Чаушеску табрик нутқи сўзлади.

Сессиянинг кун тартибига мувофиқ, энергетика танглиги билан, қуролланиш пойгасини тўхтатиш учун, ирқий камситишнинг ҳамма формаларини тугатиш учун кураш билан боғлиқ бўлган масалалар муҳокама қилинади.

«ЮМАНИТЕ»НИНГ 70 ЙИЛЛИГИГА

НАМУНАЛИ РЕВОЛЮЦИОН ОРГАН

Франция Коммунистик партиясининг жанговар органи, марксизм-ленинизм ғояларининг ишчилар синфи ҳамда меҳнаткашлар оммаси ўртасидаги ажойиб пропагандисти, инсоният бахт-саодати учун курашнинг толмас жарчиси бўлган «Юманите» кундалик газетаси биринчи сонининг чиққанига бугун 70 йил тўлди.

«Юманите» («Инсоният») 1904 йилда Франция Социалистик партиясининг органи сифатида Франция Социалистик партияси ва II Интернационалнинг раҳбарларидан бири, Тулуза университетининг профессори, империализмга қарши курашнинг ажойиб қаҳрамони Жан Жорес томонидан ташкил этилди.

Бу газетани В. И. Ленин мунтазам равишда ўқиб борар, унинг фаолияти ва аҳамияти ҳақида эса ўз мақола ҳамда докладларида кўплаб эслатиб ўтар эди. «Юманите»нинг 1907 йил 4 апрель сонида эса Давлат думасига сайлов кампанияси вақтидаги РСДРП тактикаси ҳақида В. И. Лениннинг интервьюси ҳам босиб чиқарилган эди.

Россиядаги Улуғ Октябрь социалистик революциясининг ғалабаси таъсири натижасида 1920 йилда Франция Коммунистик партияси ташкил топгандан сўнг «Юманите» тезда коммунистлар партиясининг доимий органига айланди. Ана шундан буён Франция коммунистлари «Юманите» кемасини синфий курашларнинг бўронли денгизлари оша муваффақиятли бошқариб келмоқдалар. Баррикада курашчиси ва файласуф Марсель Кашен, ажойиб ташкилотчи, жангчи, шоир ва публицист, бир неча романлар автори ва драматург Поль Вайян-Кутюрье, ажойиб халқ қаҳрамони Габриэль Пери ва бошқалар «Юманите» саҳифаларида зўр жонбозлик кўрсатган эдилар.

«Юманите» Советлар мамлакатининг энг яқин дўсти, интервентларнинг муросасиз душмани сифатида Англия, Франция ва АҚШ ҳукмрон доираларининг ёш Совет давлатига қарши уюштирган қонли юришларини қоралаб, уларга лаънатлар ўқиди. Бу ўринда ёзувчи Анри Барбюснинг чет эл интервентларига қарши ёзган «Биз қоралаймиз» номли машҳур мақоласи алоҳида диққатга сазовордир.

«Юманите»нинг жанговар фаолиятида иккинчи жаҳон уруши, фашизмга қаршилик кўрсатиш даври алоҳида ўринни эгаллайди. 1939 йилнинг 26 октябридан бошлаб газета «Юма» номи билан чиқа бошлайди. Чунки нацистлар томонидан газета ман этилиб, уни яширин ҳолда чиқаришга тўғри келади. Бундай оғир шароитларда газета ротатор йўли билангина ҳафтада бир ёки икки-уч марта чиқарилган бўлса ҳам, у бир неча ўн минг нусҳада Франциянинг бутун шаҳар ва қишлоқларига алоҳида синалган алоқачилар орқали тарқатилар ҳамда вазиятнинг оғир бўлишига қарамай коммунистлар ўз постларида маҳкам туриб ишлаётганликлари ҳақида халқни хабардор қилиб туради.

Фашистлар қанчалик зулм ўтказмасинлар, «Юма» яшаб турди, у ўз саҳифалари орқали Шарқда, Москва остоналарида ва Волга бўйларида Совет Армиясининг қозонган тарихий ғалабалари ҳақидаги хабарларни халққа етказиб турди. Ҳатто немис фашистлари томонидан доимо таъқиб этилаётган оғир бир шароитда ҳам Коммунанинг руҳи газета саҳифасида асосий ўринни эгаллайди. Жумладан, 1941 йилнинг 18 март сонида «Юма»да Морис Торез ва Жак Дюклоларнинг Париж коммунаси кунига бағишланган мақолалари босилиб чиқди.

Шонли Совет Армиясининг фашистлар устидан қозонган ҳар бир тарихий ғалабаси «Юма»да доимо ўзининг акс садосини топарди. Гитлер Германиясининг Волга бўйидаги йирик мағлубияти муносабати билан 1943 йилнинг 5 февралида Жак Дюкло «Юма»да ўзининг «Бирлашмоқ, қуролланмоқ ва курашмоқ» номли катта мақоласи билан чиқди. Мақола барча жангчиларни янада бирлашишига, босқинчи ва сотқинларга қарши курашни кучайтиришга, қуролли қўзғолонга даъват этади. Яширин ҳолатдаги «Юма»нинг сўнгги сони Париж қўзғолонининг авж олган куни — 1944 йилнинг 18 мартида чиқди. Уруш бошланишидан то Франциянинг озод бўлишига қадар «Юма»нинг фақат 317 сони чиққан бўлса ҳам, шу давр ичида бошқа турли коммунистик варақалардан ташқари газетанинг 50 миллион 600 минг нусҳаси босилиб чиқарилди ва у ўзининг оғир шароитдаги жанговарлик ролини шараф билан бажарди.

Иккинчи жаҳон урушидан кейин империализмнинг қарам мамлакатлардаги мустамлакачилик системасига қарши бошланиб кетган миллий озодлик курашларига «Юманите» газетаси, унинг ғоявий илҳомчилари ҳамда раҳбарлари зўр хайрихоҳлик билдирдилар. Жазоирда мустамлакачиларнинг олиб борган ваҳшийликларига, Вьетнам, Лаос ва Камбоджадаги қонли урушларга, Яқин Шарқда Исроил агрессиясига, Чилидаги ҳарбий тўнтаришга қарши «Юманите» ўз саҳифаларида ғазаб билан тўлиб-тошган очерк ҳамда мақолаларни босиб чиқарди. Улуғ Октябрнинг 50 йиллик юбилейи, В. И. Ленин туғилган куннинг 100 йиллиги, Париж Коммунасининг 100 йиллиги тантанали нишонланган йилларда «Юманите» бу шонли саналарни ўзига бош мавзу қилиб олди.

«Юманите» кейинги йилларда СССРнинг ташаббуси билан Европада рўй берган қатор ижобий силжишларга, жумладан СССР ва ГФР ўртасидаги шартномаларга, Совет — Америка муносабатларининг яхшиланиб бораётганлигига, Совет Иттифоқи билан Франция, СССР ва Ҳиндистон ўртасидаги анъанавий дўстлик муносабатларининг ривожланиб бораётганлигига жуда юқори баҳо бериб, бу силжишлар жаҳондаги барча халқларнинг манфаатларига жуда мос тушаётир деб ёзмоқда.

Франция Компартиясининг XIX съездида таъкидлангани-дек, Франция коммунистлари ҳозирги пайтда икки фронтда — оппортунизм ва ревизионизмга, догматизм ва сўл авантюристик оқимларга қарши кураш олиб бормоқдалар. Ҳеч шубҳа йўқки, Франция Коммунистик партиясининг ўз олдига асосий мақсад қилиб қўйган бу вазифаларини амалга оширишда ҳам «Юманите» газетаси курашнинг марказида бўлади ва у ўз синфининг — Франция пролетариатининг янада зўр меҳр-муҳаббатини қозонади.

Ғ. ЭРКИНОВ.

СУРИЯ. Шу кунларда Фрот тўғони қурилиши жадал суръатлар билан олиб борилмоқда. Ускуналарни монтаж қилиш ва сунъий Ал-Асад сув омборини тўлдириш ишлари қизғин давом этмоқда. Совет Иттифоқининг ёрдами билан Фротда қурилаётган гидроэнергетика комплекси Сурия Араб Республикасининг экономикаси учун катта аҳамиятга эга. Суратда: қурилиш участкаларидан бирида. В. Огородникова фотоси. (ТАСС).

ДЕЛЕГАЦИЯ ЎЗ ВАТАНИГА ҚАЙТИБ КЕЛДИ

ДАМАШҚ, 16 апрель. (ТАСС). Араб Социалистик Уйғониш партиясининг Бош секретари, Сурия Араб Республикасининг Президенти Ҳафиз Асад бугун бу ерга қайтиб келди. У КПСС Марказий Комитети, СССР Олий Совети Президиуми ва Совет ҳукуматининг таклифига биноан расмий визит билан Совет Иттифоқига борган Сурия партия-ҳукумат делегациясига бошчилик қилди.

«АПОЛЛОН» КЕМАСИ КОМАНДИРИНИНГ АЙТГАНЛАРИ

НЬЮ-ЙОРК, 16 апрель. (ТАСС). 1975 йилга мўлжалланган Совет—Америка қўшма космик парвозида қатнашувчи «Аполлон» кемасининг командири Т. Стаффорд, мен Хьюстондаги учувчи бошқарадиган космик учишлар марказида совет космонавтларини табриклашдан хурсандман, деди. Илгари хабар берилганидек, бир группа совет космонавтлари ва мутахассислари Хьюстонга келди.

Шу учрашув чоғида, деди Стаффорд, биз биргалашиб учиш техникавий тафсилотларини, шунингдек биргалашиб машқ ўтказиш программасини муҳокама қиламиз. Америка экипажи биргалашиб машқ ўтказиш учун июлда Совет Иттифоқига боради, деди у.

Ўзбекистон ССР ва Ўзбекистон Компартияси 50 йил

ЖИЗЗАХ ХАЗИНАСИ

ЎЛКАМИЗДА навбаҳор кезиб юрибди. Далалар, қир-адирлар ҳаётбахш баҳор ёмғиридан гуркираб, яшил либосга бурканиб боради. Наврўз нафаси бутун диёрга таралган. Биз янги қўриқ область — Жиззахнинг бепоён, бағри кенг далаларидан ўтиб борар эканмиз, баҳор ҳамма ёққа ўз сепини ёйиб, кўз-кўз қила бошлаганини кўрдик. Биз янги областнинг «оқ олтин» конига айланаётган, инсон қўли билан чаман-чаман боғ-роғлар барпо бўлаётган ерларини кезганимизда, унинг ўтмиши, ҳозирги куни ва истиқболини кўз олдимизга келтирдик.

* * *

МИРЗАЧЎЛНИНГ чексиз ерларида шарақлаб оқаётган об-ҳаёт Бекобод тарафдан, Фарҳод гидроэлектростанцияси қад кўтарган жойдан келаётганини ҳамма билади. Бекободда савлат тўкиб турган ГЭСнинг Фарҳод номи билан аталиши ва бу улкан нурхона ёнида янги Ширин шаҳри пайдо бўлаётганлиги бежиз эмас. Бу икки ном ҳақида қадим-қадим замонлардан буён табаррук бир эртак юради.

Халқимизнинг зукко ва дилбар қизи Ширин она Сирдарё соҳилида аммаси Моҳинбону билан яшар экан, бўлиқ, серунум, кафтдек текис Мирзачўл ерлари қақраб ётганлигидан дили озор тортади. У Сирдарёни жиловлаб, Мирзачўл ерларини Гулистонга айлантиришни орзу қилади. Бокира, бекиёс ҳусн ва ақл соҳибаси Ширин: «Ким Сирдарёни бўғиб, чўлга сув чиқарса, ўша билан турмуш қураман» деб эълон қилади. Сирдарёни тўсиш ва Ширин висолига етиш учун турли ўлкалардан паҳлавонлар кела бошлайди. Келганлар ичида соф муҳаббатли, азми чексиз Фарҳод ҳам бор эди. Фарҳод Сирдарё бўйидаги тоғни қўпориб, дарёни тўса бошлайди. Эрон шоҳи Хисрав келиб, кечаси ойдинда Мирзачўлга бўйра ёздиради ва маккор Ёсуман кампирни Фарҳод қошига юборади. Жодугар унга: «Хисрав чўлга сув чиқариб бўлди, энди сен уринмай қўяқол. Ширин Хисравники бўлади!» дейди. Фарҳод ўзини ҳалок этади. Ширин ҳам ўзининг эзгу умидларига эришолмай жувонмарг бўлади.... Мирзачўл илгари қандай бўлса, шундай қолиб кетаверади...

Қайсар табиатли Мирзачўлни ўзлаштириш, Сирдарёни тўсиб, унинг об-ҳаётидан фойда кўриш учун хонлар, беклар, чор самодержавиеси одамлари ҳам кўп уриниб кўрганлар. Лекин уларнинг биронтаси ҳам ўз ниятларига етолган эмаслар.

Октябрь инқилоби халқимизнинг қадимий орзуларини рўёбга чиқарди. Буюк доҳиймиз Владимир Ильич Ленин Октябрь инқилоби ғалабасидан кейин беш ой ўтмасданоқ — 1918 йил май ойида Мирзачўл ва Далварзин ерларини ўзлаштириш ҳақидаги Декретга имзо чекади. Доҳий имзоси билан бошланган бу хайрли иш Мирзачўлга толебахш, абадий баҳор фаслини олиб келади.

Ана ўшандан бери поёнсиз бу саҳрода колхозлар тузилди, совхозлар яратилди, обод шаҳарлар, посёлкалар, қишлоқлар вужудга келди, янгидан-янги пахтакор районлар барпо бўлди. Яқиндагина ташкил этилган Жиззах области ҳам буюк Ленин имзо чеккан табаррук Декретнинг порлоқ саҳифаларидан бири бўлиб қолажак.

Шу йилнинг март ойида Олмаота шаҳрида қўриқ ерлар ўзлаштирила бошлаганлигининг 20 йиллигига бағишланган тантанали мажлис бўлиб ўтган эди. Ана шу улкан анжуманда КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари Л. И. Брежнев сўзлаган ёрқин нутқ ҳаммамизнинг ёдимизда. Ўртоқ Л. И. Брежнев мамлакатимизда қўриқ ерларни ўзлаштириш ва янги экинзорларни барпо этишда олиб борилаётган буюк ишлар тўғрисида батафсил сўзлади. «Ер — халқнинг бебаҳо бойлигидир. Биз эса бу бойликни авайлаб асрашимиз, унинг ҳосилдорлигини оширишимиз, ҳар гектар ердан тобора кўпроқ самара олишга ҳаракат қилишимиз лозим», — деди ўртоқ Л.И. Брежнев.

ЖИЗЗАХ районидаги Навоий номли юқори ҳосилли гигант колхознинг «оқ олтин» далаларида қадимий Сирдарё билан кўҳна Зарафшон бир-бирига қўл беришган жой бор. Биз колхоз раиси, Социалистик Меҳнат Қаҳрамони Камол Азимов билан ана шу ерда Тоштепа деб аталган қўриқда бўлдик. Чигит экиш қизғин борарди. Уфққа бош қўйган далаларга олтин уруғлар қадалмоқда. Тракторлар гуриллаб пайкаллардан пайкалларга ўрмалайди. Колхоз сардори ҳозиргина чигит экилган ердан бир қисм тупроқ олиб, уни кафтида тутиб, ғурур билан бизга деди:

— Ўтган йили 2450 гектар ерга чигит экиб, гектаридан 38 центнердан ҳосил олдик. Бу йил мўлжалимиз қирқ беш центнер. Мана, кафтимдаги шу табаррук тупроқ бундан беш-ўн йил илгари қовжираб ётарди. Минг-минг йиллар ётди. Биз ана шу она-заминни уйғотдик. Партия-ҳукуматимиз бизга ёрдам берди. Улуғ Лениннинг башорати билан бу ерда Сирдарё ва Зарафшон бир-бирига қўл беришиб кўришди. Энди Сирдарё йўл олган далалардан юриб унинг поёнига етолмайсиз.

— Сув-ку келибди, Тоштепани биринчи бўлиб ўзлаштирганлар кимлар эканлигини билсак бўладими, — сўрадик биз.

— Ким дейсизми? Айтсам, ҳайрон қоласиз. Қизлар! Ҳа, қизлар. Бундан роса ўттиз йил муқаддам Улуғ Ватан урушининг қизғин бир пайтида комсомол аъзоси Пардаой Азимова колхоз правлениесига келиб, колхозимизнинг чекка чўл ери — Тоштепа даштини ўзлаштириш ҳақида сўз очиб қолди. У бир группа қизларни ёнига олиб, чўлга боражагини айтди. Шу колхоз ташкилотчиси ва раиси марҳум Ўрдуш ота Муқимов (мен у вақтда колхозда парторг эдим): «Қизларим, у ерга сув бормайди-ку, қийналиб қолмасмикансизлар», — деган гапни айтиб қўйди. Шунда Пардаой атрофни ўраб олган йигирмадан ошиқ дугоналарига қараб, сўнг: «Тоштепага ариқ олармишсизлар, деб эшитдик. Мана, Бекобсдга Фарҳодлар йўл олди. Улар Сирдарёни боғлаб бу ерга бошлаб келади. Бу ерга Зарафшон ҳам келади, Сирдарё ҳам. Зориқмаймиз» — деди.

Пардаой ўша вақтда бир неча ўн гектар ер очган бўлса, шундан буён қанчадан-қанча бўш ётган ерлар пахтазорларга айланди. Ҳозир колхозда 30 та пахтачилик бригадаси бор. Улар кейинги йилларда минг гектардан ортиқ бўз ерларни пахта майдонига айлантирдилар. Колхозда Ортиқ Раҳматов, Толибжон Раҳматов бошлиқ бригадалар гектаридан 50-60 центнерга етказиб хирмон кўтардилар.

— Қолоқ бригадаларимиз ҳам йўқ эмас, — деди колхоз партия ташкилотининг секретари Мирзажон Султонов. — Бу ҳол илғорларнинг ғашига тегяпти. Улар ариза бериб, қолоқ бригадага ўтишни сўраяптилар. Шундайлардан бири олтмиш центнерчи Толиб Раҳматов бўлди. Уни қолоқ бригадага ўтказдик.

Колхоз клуби фойесидаги «Ҳурмат тахта»-сида пахтадан мўл ҳосил олган илғор бригада бошлиқларининг суратлари орасида бир ёшгина жувоннинг сурати ҳам бор эди. Камол ака фахрланиб:

— Бу бизнинг Турсунойимиз — деди.

У комсомол-ёшлар бригадасининг бошлиғи Бувайша Усмонова экан. Бувайша 1971 йилда ўрта мактабни тамомлаб, колхозда оддий колхозчи бўлиб ишлади. 1973 йили комсомол-ёшлар бригадасига бош бўлди. Бу орада механизаторлар курсини битириб олди. Бригада биринчи йилиёқ ўзини кўрсатди. 80 гектарга чигит экилиб, 28 ўрнига 42 центнердан ҳосил олинди. Бувайша машинада икки юз тоннадан ошириб пахта терди. Бу — замон Ширинларининг айни жасорати эмасми?

КЕЙИНГИ ўн етти йил ичида Сирдарё ва янги ташкил этилган область заминида ўнлаб йирик хўжаликлар вужудга келди. Шу хўжаликларнинг кенжатойи — Октябрь районидаги «Ленинград» совхозига кириб бордик. Чор атрофи уфқларга туташиб кетган бийдай далага ҳайрон бўлиб боқардик.

— Ҳа, чиндан ҳам ҳайратда қолдирадиган гап бу, — деди райкомнинг биринчи секретари Манзур Нишонов. — Беш йиликка беш минг, деганларини эшитганмисизлар? Ўша айтганлари мана шу-да!

— Эшитайлик-чи.

— Сизлар «Пахтакор», «Самарқанд» совхозларидан ўтиб келибсизлар. У ерларнинг кўрки бошқа, шаҳар бўлиб кетган. Бизда-чи, ҳозирча шу кўриб турган беш уйдан бошқа ҳеч вақо йўқ. Лекин бу ер ҳам шаҳар бўлади. Ишонаверинглар!

— «Беш уй»ингизни-ку тушундиг-а, — дедик кулиб. — «Беш минг» деганингиз нима?

— Бу, билтур экилган беш минг гектар ер деганим.

— Икки минг уч юз йигирма гектарига чигит экканмиз, — изоҳ берди совхоз директори Қаҳҳор Мамаев. — Гектаридан 13,5 центнердан пахта олдик. Кутган вақтда сув бўлмади, канал ўз вақтида ишга тушмади. Биринчи сувни 10 июнда бериб, шунча ҳосил олдик. Ёмон эмас, ҳарқалай. Бу йил тўрт минг олти юз гектар ерга чигит экиб, гектаридан 18 центнердан ҳосил кўтаришга аҳд қилганмиз.

Директор шийпон олдида туриб олис-олисларга қаради. Сўнг бизга ўгирилиб бундай деди:

— Бу ерни «Бўрихона» дердилар. Энди бўлса 10 минг кишилик посёлка қад кўтаради. Олтин ороллар пайдо бўлади, боғ-роғлар барпо қилинади. Ахир, 900 кун қамалда бўлган қаҳрамон шаҳар Ленинград номидаги совхозмиз. Шунга муносиб бўлишимиз керак-да! Бу — замон Фарҳодларининг жасорати эмасми?!

„ЛЕНИНГРАД» совхозини тилга олганда у ерга «Самарқанд» совхозидан ўтиб келганимизни эслатган эдик. Бу совхоз Пахтакор районидагина эмас, балки бутун республикада машҳур. Совхоз ўтган йили пахта тайёрлаш давлат планини ва бошқа маҳсулотлар топшириш мажбуриятларини ошириб бажарган. Бу йил 18 минг тонна «оқ олтин», 1890 тонна дон етказиб бериш, ялпи ҳосилнинг 17 минг тоннасини машинада териб, бедазорларнинг ҳар гектаридан 120 центнердан беда пичани олиш, маккажўхорининг ҳар гектаридан 70-80 центнердан дон етиштириш, 4 минг тонна силос, 1500 тонна сенаж бостириш юзасидан социалистик мажбурият қабул қилган.

— Тўққизинчи беш йилликнинг белгиловчи, тўртинчи йилида, — деб сўз бошлади совхоз директори, Социалистик Меҳнат Қаҳрамони Эргаш Холматов, — йигирма олти бригада гектаридан 40-45 центнердан ҳосил кўтариш учун ғайрат камарини белга боғлади. Ленин орденли Хурсанд Султонов, Рўзиқул Жиянов бригадалари чигитни ҳаммадан олдин экиб олди.

Совхозда 200 дан ортиқ механизатор самарали меҳнат қилмоқда. 46 ҳайдов трактори, 140 пахта териш машинаси уларнинг измида. Шодибек Ботиров ўтган йили 306 тонна пахта териб 5026 сўм, икки юз йигирма тонна

Суратдаги бу серғайрат қиз Жиззах областининг далаларида меҳнат баҳорини катта кўтаринкилик билан бошлаб юборган азаматларнинг бири ҳисобланади. «Пўлат от» штурвалида ўтирган механизатор Жиззах районидаги Навоий номли колхознинг 13-бригадаси бошлиғи Буойша Усмоновадир. У бу йил яна ҳам юқори ҳосил олиш учун курашмоқда.

А. Тўраев фотоси.

пахта терган Абдулла Ибодов 4300 сўм даромад қилди.

Бу ердаги совхоз ерлари ҳам, унинг дид билан қурилган маркази ҳам, ишчиларнинг далалардаги меҳнат шижоатлари ҳам бунёдкорлик, янгилик нафаси билан балқиб турибди. Совхоз директори ғўзани суғоришда олиб борилаётган бир илмий тажрибани ҳикоя қилиб берди. Совхознинг ўн гектар ерида ғўзани ер остидан полиэтилен қувурлар орқали суғориш тажрибаси ўтказиб келинмоқда. Бунда ер яхшилаб шудгор қилинади. 30-40 сантиметр чуқурликда ер остига қувурлар ётқизилиб, улардан сув юборилади. Қувурлардаги чумчуқ кўзидек келадиган тешиклардан бир меъёрда сув сизиб туради. Бу усул меҳнатни кўп даражада енгиллаштиради. Жўяк олинмайди, культивацияга ҳожат қолмайди. Натижаси шуки, бир центнер пахтага одатда 2—2,5 ишчи куни сарф қилинса, бу усул билан 1,6 ишчи куни сарфланади. Бу илмий тажрибани ўтказишда совхоз пахтакорларига В. И. Ленин номли Бутуниттифоқ қишлоқ хўжалик фанлари академиясининг Ленинграддаги агрофизика илмий-текшириш институти ходимлари ёрдам бермоқдалар.

Совхоз марказини айландик. Замонавий типда янги шаҳарча бунёд этилган. Ёши жуда катта эмас—етти-саккиз йилга боради. Аҳолисининг фаровон яшаши учун ҳамма қулайликлар яратилган. 630 ўринли мактаб, касалхона, клуб, магазин, медпункт ва бошқа маданий-маиший бинолар қад кўтарган. Ишчиларга шинам уй-жойлар қурилган. Текис асфальт кўчаларнинг икки томонидаги дарахтлар мавж уриб турибди. Яйдоқ чўлда 7-8 йил ичида шинам шаҳарча бунёд бўлибди. Булар «Самарқанд»га сайқал, замон фарҳодларининг қўллари яратган мўъжизалар эмасми?

„МОСКВА» колхози кўп тармоқли, юқори ҳосилли, донгдор хўжаликлардан бири. Ўттиз йилдан бери унга бошчилик қилиб келаётган тадбиркор, моҳир пахтакор Социалистик Меҳнат Қаҳрамони Ҳамроқул ота Носиров колхознинг ўтмиши, ҳозирги ҳаёти ва истиқболи ҳақида сўзлаб берди. Колхоз ҳар йили янги ер ўзлаштириб, меҳнат унумини ошириб, техникадан самарали фойдаланиб, пахта ва бошқа экинлардан муттасил мўл ҳосил етиштирмоқда. Колхоз 9 минг гектар ерда деҳқончилик қилди. Ўтган йили 3550 гектар ерга чигит экиб, 41 центнердан хирмон кўтарди. Юбилей йилида 45 центнердан ҳосил олишга аҳд қилган. Шу аҳд-паймон билан Навоий номидаги колхозни мусобақага чақиришган.

Колхоз область маркази бағрида. Жиззах шаҳри эндиликда янада кенгаяди, обод бўлади, нуфузи ошади, янги корхоналар, жамоат муассасалари бунёд этилади. Шунинг учун шаҳар аҳолисини чорвачилик, боғдорчилик ва сабзавотчилик маҳсулотлари билан ҳам таъминлашни ҳисобга олган ҳолда иш тутиляпти.

Ўтган йили пахта ҳосилининг 60 фоизи машиналарда терилди. Колхоздаги 43 пахта териш машинасининг ҳар бири ўртача 220 тоннадан пахта терди.

Фидокорона меҳнат фаровон турмуш манбаи эканлигини хўжалик аъзоларининг бадавлат ҳаёт кечираётганлиги яққол кўрсатиб турибди.

Биз мусобақадош «Москва», Навоий номли колхоз далаларида, Жиззах чўлларида рўй бераётган мўъжизакор янгиликларни кўриб, икки дарёни жиловлаб, саҳро бағрига олиб келган марди-майдон олтин қўллар жасоратига қойил қолдик.

БАҲОР ёмғири ва илиқ кўклам нафасидан яйраб, гуркираётган ерлардан ўтиб борамиз. Янги қўриқ воҳа — Жиззах областининг бугунги ва келажакдаги бекиёс кўрки кўз олдимизда жилоланаётгандек. Кенжа областнинг Дўстлик, Мирзачўл, Октябрь, Пахтакор районлари қўриқ ва янги ерларда бунёд этилган гулистонлардир. Эҳ-ҳе, Жиззах чўлида, қўриқ ерларда янги-янги боғлар, гулистонлар пайдо бўлади. Азим она диёримизда яқин келажакда чўлдан ному нишон қолмайди.

Назир САФАРОВ,
НАЗАРМАТ,
Муҳаммад АЛИ,
Қамчибек КЕНЖА.

ШОЛИКОРЛАР СЕМИНАРИ

НУКУС, 16 апрель. (ЎзТАГ). Ленинобод районидаги ихтисослаштирилган «Олтинкўл» шоликорлик совхозида семинар бўлиб ўтди. Семинарда автоном республикадаги хўжаликларнинг раҳбарлари, мутахассислар ва механизаторлар иштирок этишди. Семинар тингловчилари ерларни тайёрлашнинг илғор усуллари, тупроққа гербицидлар солиш ва механизация ёрдамида экиш технологияси билан танишдилар.

Семинарда Қорақалпоғистон область партия комитетининг биринчи секретари Қ. Камолов нутқ сўзлади.

УНУМДОРЛИК КАЛИТИ

Ўзбекистонда азалдан ҳайдалиб, суғорилиб келаётган ерларнинг ярмида суғориш ва зовур шохобчалари тўла реконструкция қилиниши лозим. Урта Осиё республикалари мелиоратор олимларининг Тошкентда икки кун давом этган кенгаши ана шу ишларни илмий-техникавий негизда такомиллаштириш ва жадаллаштириш масалаларига бағишланди. Кенгашни Ленин орденли В. И. Ленин номидаги Бутуниттифоқ қишлоқ хўжалик фанлари академиясининг Урта Осиё бўлими уюштирган эди. Маълумки, суғориш ва ернинг захини қочиришнинг эски системалари ғоят кам самара беради. Бундан ташқари, қингир-қийшиқ суғориш шохобчалари суғориладиган қимматли ерларнинг каттакатта майдонларини эгаллаб турибди.

Кенгаш қатнашчилари тавсияномалар қабул қилишди. Бу тавсияномаларга жорий этилиши эски канал ва коллекторларни инженерлик жиҳатидан қайта қуриш программасини тезроқ амалга ошириш, буларни тежамли ва самарали қилиш, мелиорация системаларидан фойдаланиш учун механизм ва автоматикадан яхшироқ фойдаланиш имконини беради. (ЎзТАГ).

ЮБИЛЕЙГА АТАБ...

Меҳнат Қизил Байроқ орденли Тошкент ирригация ва қишлоқ хўжалигини механизациялаш инженерлари институтида шаҳар партия комитети ҳузуридаги марксизм-ленинизм университетининг кечки бўлими фаол ишлаб турибди. Университет тингловчиларига қишлоқ хўжалиги, фан, маданият темаларида қизиқарли лекциялар ўқилмоқда.

Ўзбекистон ССР ва Ўзбекистон Компартиясининг 50 йиллик юбилейи муносабати билан институт партия комитети ўқиладиган лекциялар тематикаси ва планларини тузиб чиқди. Юбилей кунигача 60 докладчи республикамизнинг ярим аср мобайнида босиб ўтган шонли йўли, халқ хўжалигида эришилган улкан ютуқлар ҳақида қизиқарли суҳбатлар ўтказади.

А. ФОЗИЛОВ.

ҚОНУН ҚЎРИҚЧИЛИГИДА 50 ЙИЛ

СССР Олий суди бугун ўзининг 50 йиллигини нишонламоқда. СССР Олий судининг раиси Л. Н. СМИРНОВ СССР Олий судининг ярим аср мобайнида босиб ўтган йўли тўғрисида ТАСС мухбирига қуйидагиларни айтди:

Мамлакатимизда Олий суд органини тузиш тарихи, деди у, Коммунистик партия ва Совет давлатининг асосчиси В. И. Лениннинг номи билан чамбарчас боғлангандир. В. И. Ленин пролетар революцияси ва социализм қурилиши даврида судларнинг вазифалари, суд ишларининг моҳияти ва асосий қоидаларини илмий жиҳатдан асослаб берди. СССРни ташкил этиш тўғрисидаги шартномага ва Советлар мамлакатининг биринчи конституциясига мувофиқ тузилган Олий суд давлатимизнинг барча босқичларида совет ижтимоий ва давлат тузумини қўриқлашдан, қонун томонидан гарантияланган СССР гражданларининг сиёсий меҳнат, уй-жой ҳуқуқлари ва бошқа ҳуқуқларини, шунингдек давлат ва жамоат корхоналари, муассасалар ва ташкилотларнинг ҳуқуқлари ва қонуний манфаатларини қўриқлашдан иборат муҳим бурчини бажариб келди.

Халқ суди янги, совет суд системасининг асосий бўғини бўлиб қолди. Меҳнаткашларнинг кенг оммаси халқ суди ишларига жалб этилди. Янги суд улар учун давлатни бошқаришнинг чинакам мактаби, революцион ғалабаларни ҳимоя қилиш органи ва меҳнаткашларни онгли, социалистик интизом ва уюшқоқлик руҳида тарбиялаш воситаси бўлиб қолди.

Кейинчалик суд системасининг айрим бўғинлари ўзгартирилиб ва такомиллаштирилиб борилди, Олий суднинг структураси ҳамда компетенцияси ўзгарди. Ўтган 50 йил мобайнида барча судларнинг иш шароитида, судьяларнинг сифат составида, қонунчиликда ва ўз ҳуқуқини билишда катта ўзгаришлар рўй берди. Аммо меҳнаткашлар давлатида социалистик одил судловнинг суд тўғрисидаги биринчи декретларидаёқ Ленин томонидан белгилаб берилган асослари — судларнинг сайланиши ва барча судьяларнинг ҳисоб бериб туриши, судда халқ маслаҳатчиларининг иштирок этиши, қонунларга ғоят қаттиқ риоя қилган ҳолда суднинг ошкоралиги принциплари ўзгармай қолаверди, бу принциплар бойитилди ва янада ривожлантирилди.

СССР Олий судининг бутун ярим асрлик тарихи давомида унинг бутун амалий фаолияти улуғ Ленин васиятларига амал қилиш, Совет давлати қурилишининг муқаддас принципи ва совет одил судининг энг асосий принципи бўлган социалистик қонунчилик ленинча принципини амалга ошириш намунасидир.

Эндиликда биз ўтмишга назар солар эканмиз, мамлакатимиз Олий суд органининг Коммунистик партия ва Совет ҳукумати қўйган вазифалар даражасида бўлиши учун ўз тажрибаси, билими, меҳнати билан катта ҳисса қўшган партия ветеранлари, совет юстицияси таниқли арбобларининг номларини чуқур миннатдорчилик билан эсга олишимиз керак. Биз СССР Олий судининг биринчи раиси, 1893 йилдан КПСС аъзоси Александр Николаевич Винокуровни, унинг ўринбосари Михаил Иванович Васильев-Южинни, СССР Олий судининг прокурори Петр Ананьевич Красиковни ва унинг ёрдамчиси Михаил Сергеевич Кедровни, РСФСР Олий судининг раиси Петр Иванович Стучкани ва бошқа кўп кишиларни миннатдорлик билан эслаймиз.

СССР Олий суди ўша йилларда хусусий капиталистик унсурларнинг жиноий фаолиятига доир сира унутилмайдиган бир қанча ишларни, чунончи, Совет ҳокимиятига қарши қуролли қўзғолонлар, фитна ва исёнларнинг ташкилотчиси эсер Савинковнинг маълум ишини, 26 Боку комиссарини отиб ташлашда қатнашган Фунтиковнинг ишини ва совет қонунларининг кучи ҳамда таъсирчанлигини, судимизнинг инсонпарварлиги ва одилона эканлигини бутун дунёга кўрсатган бошқа бир қанча ишларни кўриб чиққан эди.

СССРнинг 1936 йилги Конституцияси мамлакатимиз Олий суд органининг фаолияти учун жуда муҳим аҳамиятга эга бўлди. Шу Конституция социалистик одил судловнинг энг муҳим принципларини мустаҳкамлаб, СССР Олий судининг, иттифоқдош республикалар Олий судларининг асосий бурчларини ва ССР Иттифоқи, иттифоқдош ҳамда автоном республикаларда суд тузилиши тўғрисидаги қонунни белгилаб берди.

ССР Иттифоқи Олий Совети 1957 йилда СССР Олий суди тўғрисида янги, ҳозирги вақтда амалдаги Низомни тасдиқлади.

Урушдан олдинги йилларда, Улуғ Ватан уруши даврида, халқ хўжалигини тиклаш йилларида ва шундан кейинги тинч қурилиш йилларида СССР Олий суди умумдавлат вазифаларини ҳал этишда ҳамиша қатнашиб келди, бу вазифаларнинг муваффақият билан амалга оширилишига ҳар жиҳатдан кўмаклашди.

СССР Олий суди ҳозирги даврда ўзининг бутун диққат-эътиборини қонунчиликни ва ҳуқуқ-тартибни тобора мустаҳкамлаш, жиноятчиликни ва жиноятнинг келиб чиқиш сабабларини тугатиш тўғрисида партия программасининг талабларини, партия XXIV съезди, КПСС Марказий Комитети билан Совет ҳукумати қарорларини бажаришга қаратмоқда. Бизнинг мамлакатимизда коммунистик жамият қуриш ва янги кишини тарбиялаш жараёнида шу вазифаларни бажариш юзасидан партия белгилаб берган реал тадбирлар қатъият ва изчиллик билан амалга оширилмоқда. Шу вазифаларни амалга оширишда суд органлари муайян роль ўйнайди. Коммунистик партия ва унинг Марказий Комитети, шахсан КПСС Марказий Комитети Бош секретари ўртоқ Л. И. Брежнев қонунчиликни мустаҳкамлаш ва одил судловни амалга ошириш, судларнинг обрўсини кўтариш, судларнинг мустақиллиги ва уларнинг фақат қонунга бўйсуниши гарантияларини амалга ошириш масалаларига жуда катта эътибор бермоқда.

СССР Олий суди пленуми 1963 йилда, шундан кейинги бутун суд фаолиятида муҳим аҳамиятга эга бўлган «Судлар томонидан жиноий ишларни кўриб чиқишда қонунларга қаттиқ риоя қилиш тўғрисида» қарор, шунингдек «Давлат ва жамоат мулкини ўғирлашнинг олдини олиш соҳасида судларнинг фаолиятини кучайтириш тўғрисида» қарор қабул қилди. Шу қарорлар қабул қилингандан кейин огоҳлантириш ишларини, ҳуқуқни пропаганда қилишда судларнинг иштирокини кучайтиришга қаратилган бир қанча тушунтиришлар берилди. Кейинги йилларда қабул қилинган муҳим тушунтиришлар рўйхатининг ўзи ҳам СССР Олий судининг суд фаолияти талаблари ва эҳтиёжларига ўз вақтида жавоб беришга интилаётганлигини кўрсатади.

СССР Олий судининг иттифоқдош республикалар Олий судлари билан, мамлакатнинг барча судлари билан бевосита алоқалари мустаҳкамланди ва янада ривожланди. Ўз лавозимига биноан СССР Олий судининг аъзоси бўлган иттифоқдош республикалар Олий судлари раисларининг СССР Олий суди пленуми ишларида қатнашиб туриши кўп жиҳатдан бунга ёрдам бермоқда.

Биз судлов практикасини умумлаштириш принципиал масалалар юзасидан илмий асосланган тавсиялар ишлаб чиқишга юридик илмий-тадқиқот муассасалари ва ўқув юртларининг юрист олимларини жалб этмоқдамиз. СССР олий суди ҳузуридаги илмий-консультатив кенгаш ишида атоқли юрист олимлар ва тажрибали ходимлар қатнашмоқда.

СССР Олий суди ўз ишини мамлакатимизда қонунларнинг ижроси устидан олий назорат қилиб турувчи СССР прокуратураси билан, судларга ташкилий раҳбарлик қилувчи СССР Юстиция министрлиги билан ва қонунни муҳофаза қилувчи бошқа органлар билан мустаҳкам боғланган ҳолда олиб бораётганлигини таъкидлаб ўтиш керак.

Пировардида, СССР Олий суди Коммунистик партия раҳбарлигида коммунистик қурилиш улуғвор программасини амалга ошираётган совет халқининг янги бунёдкорликлари даврида ўзининг 50 йиллигини нишонлаётганлигини таъкидлаб ўтишни истайман. Ҳеч шубҳа йўқки, СССР Олий суди, барча совет судлари ўзининг юксак масъулиятини англаган ҳолда ўз зиммаларига юклатилган вазифани бажарадилар ва мамлакатимизда қонунчиликни ҳамда ҳуқуқ-тартибни янада мустаҳкамлаш ишига ўз ҳиссаларини қўшадилар.

(ТАСС).

НЕГА ЧИГИТ ЭКМАЯПСИЗ?

Сирдарё областида чигит экиш судралаяпти

Область меҳнаткашлари бу йил она-Ватанга 330 минг тонна пахта етказиб бериш мажбуриятини олганлар. Мажбурият олиш — улкан ишнинг бошланишидир. Ҳамма бир жон, бир тан бўлиб меҳнат қилганда, техника воситаларидан оқилона фойдалангандагина мўл ҳосилга мустаҳкам замин яратилади. Буни яхши англаган Оқолтин райони пахтакорлари чигит экишни уюшқоқлик билан бошладилар ва охирига етказиб қўйдилар. Ворошилов номли, «Андижон», «Фарғона», «Партия XXIII съезди» совхозлари ва бошқа хўжаликларда чигит экиш ташкилий жиҳатдан уюшқоқлик билан олиб борилди. Бу хўжаликларда чигит униб чиққан пайкалларда ғўза парвариши бошлаб юборилди.

Бироқ, областнинг ҳамма районларида ҳам чигит экиш шундай яхши боряпти, деб бўлмайди. Оқолтин райони билан бир хил тупроқ, об-ҳаво ва иқлим шароитига эга бўлган Ильич районида чигит экиш кечиктириб юборилмоқда. Хўжаликларнинг раҳбарлари «ҳали вақт эрта, ер етилмаяпти» деган кайфиятга берилиб юрибдилар.

Ҳамма имкониятлар ҳисобга олиниб тузилган графикка мувофиқ район хўжаликларида ҳар куни 236 та экиш агрегати ишлаши керак. Амалда ўртача 190 та агрегат ишлаяпти, уларнинг ҳам иш унуми паст. Шу сабабли кунлик графиклар тўла бажарилмаяпти. Район хўжаликларида гектарларнинг тўла, кўчатлар сонининг бут бўлишини таъминлаш чоралари кўрилмаяпти. Анчагина универсаль тракторлар бекор тургани ҳолда, уларни дала ишларига сафарбар этиш ҳақида бош қотирилмаяпти.

Гулистон—областнинг йирик пахтакор районларидан бири. Пахтакорлар белгиловчи йилда 23 минг 395 гектар майдонда ғўза ўстириб, катта «оқ олтин» хирмони кўтариш мажбуриятини олганлар. Шу кунларда қилинаётган ишлар талаблар даражасида эмас. Техника чигит экишга тўла сафарбар этилмаган, ер тайёрлаш билан экиш ўртасида узилишга йўл қўйилмоқда. Механизаторларнинг иши устидан назорат кучайтирилмаган. Кунлик чигит экиш топшириғини сон ва сифат кўрсаткичлари бўйича ошириб бажараётган механизаторлар рағбатлантирилмайди, кунлик нормани бажармаётган механизаторлардан масъулият талаб қилинмайди.

Район партия комитетининг биринчи секретари Б. Пирназаровдан чигит экишдаги қолоқлик сабабларини сўрадик. У «Биз ўтган йили чигит экишни 15 майда туғаллаган эдик, бу йил 21 апрелда туғаллаймиз», деди. Район раҳбарлари шундай кайфиятда бўлгач, бошқалардан нимани кутиш мумкин? Ўтган йили баҳор кеч бошланган, тупроқда ҳарорат кеч кўтарилган эди. Бу йил эса вазият бутунлай бошқача, баҳор вақтида бошланди, тупроқ тез қизиди. Бундан самарали фойдаланиш ҳар бир пахтакор-деҳқоннинг шарафли ишидир. Район партия, совет ташкилотлари, қишлоқ хўжалик органларининг раҳбарлари меҳнаткашларни шунга сафарбар этишлари керак. Лекин Гулистон районида шундай қилинмаяпти.

Ана шундай камчиликларга йўл қўйилиши оқибатида район бўйича энди 10 минг гектарча ерга чигит экилди, холос. «Мирзачўл» совхози, Фрунзе номли, Карл Маркс номли, Навоий номли, Турғун Аҳмедов номли колхозларда аҳвол бундан ҳам ёмон. Шуниси таажжубланарлики, фурсат ўтиб боряпти, дастлаб ерга қадалган чигитлар униб чиқиб, парвариш талаб қиляпти. Бироқ юқорида номлари тилга олинган хўжаликларнинг раҳбарлари чигит экишни тезкорлик билан тугатиш чораларини кўриш ўрнига ҳамон айбни об-ҳавога тўнкаб ўтирибдилар. Бу хўжаликларда энди умумий пахта майдонининг 36-50 процентига чигит ташланди.

Шу йил 14 апрель куни район хўжаликларида 271 та сеялка ишлаши кўзда тутилган эди. Лекин бундай бўлмади, ҳаммаси бўлиб 128 та сеялка ишлади. Бунинг сабаби билан қизиқадиган одам топилмади. Тўғри, район партия ва совет ташкилотларининг раҳбарлари хўжаликларга телефон қилиб, сеялкаларнинг ишламаслик сабабларини суриштирган бўлишди, эртадан бошлаб ҳамма экиш агрегатлари тўла ишга туширилади, деган ваъдалар ҳам олишди. Аммо, ваъда ваъдалигича қолди, экишда сезиларли ўзгариш бўлмади.

Карл Маркс номли колхоз 1754 гектар ерда ғўза ўстиради. Эрта экилган чигит — мўл ҳосилга яратилган мустаҳкам замин эканлигини колхоз раҳбарлари яхши билишади. Лекин кунлик график барбод берилаётгани билан қизиқмайдилар. Колхоз партия ташкилотининг секретари О. Нарзуллаевдан нима сабабдан бундай кўнгилсиз аҳвол рўй бераётганлигини сўраганимизда «аниқ бирор нарса дея олмайман, ўзимиз ҳам калаванинг учини йўқотиб қўйдик», деди.

Ютуқлар олдида мағрурланмаслик, камчиликлар олдида саросимага тушмаслик, ақл-заковат билан иш тутиш, меҳнаткашлар оммасини юз берган камчиликларни тугатишга йўллаш партия раҳбар ходимининг фазилатидир. Афсуски, О. Нарзуллаевда шундай фазилатлар етишмаяпти.

Д. Бердибеков раислик қилаётган Навоий номли колхозда аҳвол янада аянчлидир. Универсалларнинг кунлик меҳнат унумдорлиги паст бўляпти, графиклар мунтазам бажарилмаяпти.

Бундай мисолларни кўплаб келтириш мумкин. Гап шундаки, Сирдарё областида чигит экишни энг яхши агротехника муддатида туғаллаш учун ҳамма шарт-шароит бор. Аммо, бундан ишнинг кўзини билиб фойдаланилмаяпти.

А. УМАРОВ,
«Совет Ўзбекистони» мухбири.

ТАКЛИФ ЕРДА ҚОЛМАДИ

Шахмат

— Кўп гроссмейстерлар Спасскийни кучлироқ деб санамоқда. Мен ҳам Карповдан кўра Спасскийнинг мушоҳадаси кенгроқ ва чуқурроқ, ижоди ҳам сербирроқ деб ўйлайман. Лекин кураш вақтида ўшанинг ҳамда ёшдаги фарқ ҳисобга олинадиган бўлса ким ғолиб чиқишини айтиш қийин, — дейди шахмат билимдонларидан Л. Полугаевский. — Матч иккала томон учун ҳам ниҳоятда қийин бўлса керак. Чунки унда икки кучли характер — бири етилган, иккинчиси тугма характер тўқнашади.

Улкан шахматчилар баҳсини психологик омилларсиз тасаввур этиш мушкул бўлиб қолди. Яқинда Москвада ўйналган Карпов—Полугаевский чорак финал матчида рўй берган воқеалар мухлисларнинг ёдида бўлса керак: қора доналарни сурганда сицилианча ҳимоя усулини қўллаган Полугаевский ўшанда роса таъзирини еган эди. Б. Спасский нима қилди денг, биринчи учрашувдаёқ ўша сицилианча ҳимояни қўллади.

Тахта марказида тўқнашув бошланиб, бир-иккитадан дона алмашгач, қораларнинг оти «тумшуғидан илинди». Шу пайт матбуот марказига тўпланган донгдор мутахассислар ҳар хил мулоҳаза юритардилар. Баъзилар оқларнинг вазиятини афзал билса, бошқалар қораларникини дуруст дерди. Ана шундай чигалликни ечиш иштирокчиларнинг мушоҳадасию, маҳоратига боғлиқ бўлиб, улар ўз ҳаракатлари билан вазиятга аниқлик киритишлари лозим эди. Спасский фарзинни икки-уч хонага кўчириб, оқ пиёдаларни уриб олгач, ҳамма унинг позицияси яхшироқ эканига ишонч ҳосил қилди. Ўйин кечиктирилиб, эртасига давом эттирилганда собиқ жаҳон чемпиони 64-юришда дастлабки ғалабани қўлга киритди.

Иккинчи партияда Карпов Нимцо-Ковичнинг ҳимоясини қўллаб, кўпчиликни ҳиёл таажжубга солди. Лекин учрашув осойишта давом этиб, дебютдан кейин оқ томонларнинг имкониятлари кенгайиб қолди. Борис Спасский 17-юришда битимдан сўз очди. Анатолий Карпов розилик билдирди. Мусобақа бошларида ортиқча уринишнинг кераги йўқ, албатта.

Одессадаги иккинчи ярим финал матчи ҳам қизиқ бошланди. Дастлабки учрашувнинг ўрталарида қорада ўйнаган Тигран Петросян ҳисобдан янглишиб, чекинишга тушди. Виктор Корчной бундан фойдаланиб, қора шоҳ томон ҳужум бошлади ва 36-юришда уни мот қилди. Иккинчи ўйин осойишта ўтди. 31-юришдан сўнг Корчнойнинг таклифига кўра томонлар дуранга келишдилар. Кўриниб турибдики, бир-бирини яхши билиб олган рақиблар пайти келганда ҳужумдан ҳам, осойишта йўллардан ҳам қайтмаётирлар. Лекин бу ярим финал учрашувларида устунликдан сўз очишга ҳали вақт эрта.

М. МУҲИДДИНОВ,
«Совет Ўзбекистони» шарҳловчиси.

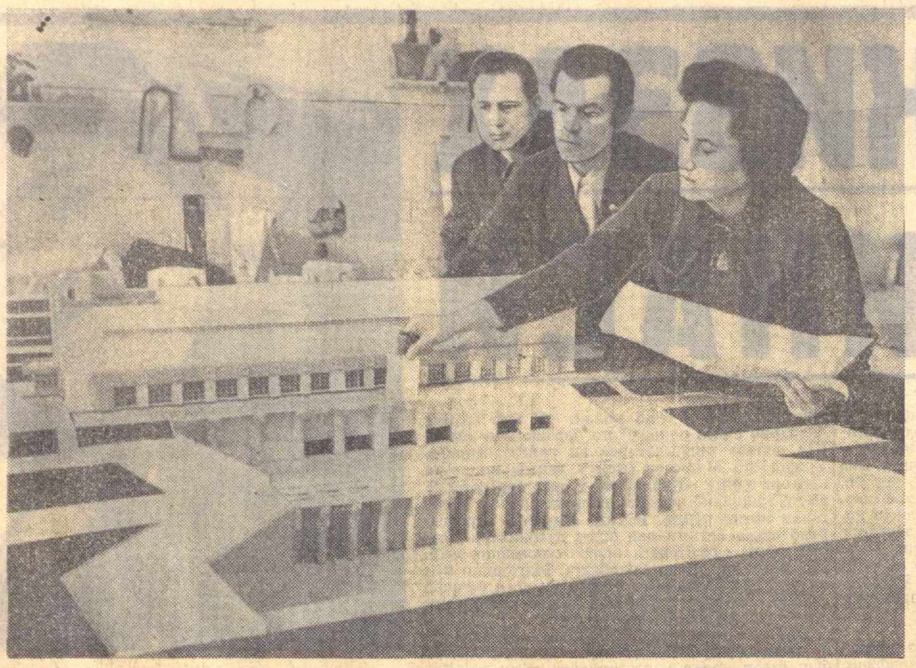

Шу йилнинг август ойида Мексикада очиладиган Халқаро виставканинг «Ўзбекистон» бўлимида Аму—Бухоро канали 2-навбатида барпо этилаётган «Ҳамза-2» насос станциясининг модель-макети ҳам намойиш этилади. Суратда: насос станцияси макетини ишлаётган «Узгипроводхоз» институти ходимлари В. Перфилов, В. Гулин ва Н. Леонова ўртоқлар.

И. Глауберзон фотоси.

ТЕЛЕВИДЕНИЕ

БИРИНЧИ ПРОГРАММА. 12.00 — МОСКВА. 18.10 — ТОШКЕНТ. 18.20 — «Ешлик» студияси кўрсатади. 18.50 — Миллионлар ленинча университети (Москва). 19.20 — Ўн минут музика. 19.30 — «Ахборот». 19.45 — Чорвачилик — зарбдор фронт. 20.00 — Концерт. 20.35 — «Ахборот». 20.55 — МОСКВА. Хоккей: СССР — ЧССР. 23.15 — Музикали кўрсатув. 24.00 — «Вақт». 00.30 — Хоккей: Швеция — Финляндия. ИККИНЧИ ПРОГРАММА. 18.10 — МОСКВА. 18.50 — Ҳаракат хавфсизлиги учун (Тошкент). 19.20 — Телеспектакль. 20.55 — ТОШКЕНТ. Амин Умарийнинг адабий портрети. 21.35 — Концерт. 22.10 — Халқа (бадиий фильм). УЧИНЧИ ПРОГРАММА. 19.00 — Тошкент университети. 19.15 — Ҳужжатли фильмлар экрани. 19.45 — Физкультура. 20.00 — Телевизион парчалар. 20.25 — Холодилиан ва унинг соҳиби (бадиий фильм).

ТЕАТР

ҲАМЗА НОМИДАГИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ АКАДЕМИК ДРАМА ТЕАТРИДА — 18/IV да **Абу Райҳон Беруний**, 19/IV да **Йўқолган узук**, 20/IV да **Комиссия**, 21/IV да **Йўқолган узук** (кундузи), **Тарих тилга кирди** (кечқурун).

МУҚИМИЙ НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ МУЗИКАЛИ ТЕАТРИДА — 18/IV да **Хотинимнинг эри**, 19/IV да **Олифта**, 20/IV да **Ҳижрон**, 21/IV да **Олифта** (кундузи), **Фарғона тонг отгунча** (кечқурун).

БИРИНЧИЛИКНИ КИМ ОЛАРКИН?

ХОККЕЙ

Финляндиянинг пойтахтида давом этаётган жаҳон ва Европа чемпионати мусобақалари тобора шиддатли тус олмоқда. Чемпионат эса поёнига етай деб қолди. Чемпион номи учун даъвогар иккала коллектив очколари ЧССР — Швеция ўйинида 0:3, СССР — Финляндия учрашувида 6:1 ҳисоби қайд қилингандан кейин тенглашди.

Утган куни чехословакиялик хоккейчилар ГДР командаси билан учрашиб, дарвозага тўхтовсиз ҳужумлар уюштириб, тўрт марта аниқ нишонга олиб, бор-йўғи иккита шайба зиб юбордилар. Бир қарашда йирик ғалаба. Лекин жаҳон чемпионлари Польша командаси билан учрашувда ўзларининг кўп йиллик маҳорат ва тажрибаларини ишга солиб, чемпионатнинг энг йирик ҳисобли ғалабасини қўлга киритдилар. Хоккейчиларимиз Польша командаси дарвозасига жавобсиз 17 та шайба киритишди. Бу ютуқ СССР командасини яна биринчи ўринга кўтарди.

СССР хоккейчилари киритилган ва ўтказиб юборилган шайбалар нисбати бўйича ЧССР командасидан ўзиб кетишди. Аммо очколари ҳамон бир хиллигича турибди. Чемпионат тугагунга қадар биринчиликнинг кимга насиб қилиши эса, муаммолигича қолмоқда. Балки, бугун ўтказиладиган СССР — ЧССР ўйинида бу нарса ойдинлашар. Энди жамоалар жадвалига бир назар ташланг:

	Ў	Ю	Д	М	Ш	О
СССР	8	7	0	1	58—16	14
ЧССР	8	7	0	1	52—12	14
Швеция	7	3	1	3	22—16	7
Финляндия	7	2	2	3	21—27	6
Польша	8	1	1	6	17—55	3
ГДР	8	1	0	7	15—59	2

Фан ва техника янгиликлари

● Чехословакиянинг Отроковице—Кивитковице шаҳридаги «Қизил Октябрь» шина заводи оғир юк машиналарига ўрнатиладиган металл кордли янги шиналар ишлаб чиқаришга киришди. Янги маҳсулот тури совет лицензиялари билан ишлаб чиқарилади.

Чехословакиялик мутахассислар янгиликни юксак даражада баҳоламоқдалар, — металл кордли шиналар одатдаги шиналарга нисбатан икки баравар кўп йўл боса олади. Бундан ташқари улар 10 процентча ёнилғи тежаш имкониятини беради. Шундай шиналарда юрадиган автомобиль анча турғун бўлади, ҳаракат хавфсизлиги ошади.

Ҳозир синаш учун чиқарилган шиналар ёзда имтиҳондан ўтгач келаси йилдан бошлаб кўплаб ишлаб чиқарила бошланади.

● Япониянинг «Хитати дзосэн» компанияси суюлтирилган табиий газ ташийдиган экспериментал кемани қуриб битказяпти. «Найкай дзосэн тагума» заводида қурилаётган кеманинг икки омбори бор: бири алюминийдан сферик типда ишланган бўлиб, сиғими 400 куб метрга боради, иккинчиси никелли пўлатдан тўғри бурчакли қилиб ишланган бўлиб, ҳажми 680 куб метрга боради.

Кема суюлтирилган табиий газ ташийдиган танкерлар қуриш энг мақбул технологиясини танлаш ва уларни ишлатиш мақсадида синчиклаб синовлар ўтказишга аталган. Илгари «Хитати дзосэн» компанияси омборининг ҳажми юз минг куб метрга борадиган ва суюлтирилган пропан ташишга аталган танкерлар қуриб келган.

Яцукада (Симане префектураси) Японияда олтинчи атом электр станцияси ишлай бошлади. Унинг қуввати 460 минг киловатт.

Яқин йилларда мамлакатда яна ўнта атом электр станцияси қуриб битказилади. 1980 йилга бориб уларнинг жами қуввати 32 миллион киловаттга етказилади.

Япониянинг «Саньэй инструмент» компанияси вазни атиги 450 граммга борадиган ихчам электрокардиограф яратди. Бу кичик аппарат электрокардиограммани касетали магнитофон ёрдамида магнит плёнкасига ёзиб олади. Ёзиш (кейин уни кўрсатиш) вақти бир соат. (ТАСС).

Пойтахтимиздаги «Билимлар уйи»да Ўзбекистон Маданият министрлиги, Ўзбекистон Театр жамияти ва республика Рассомлар союзи томонидан Ўзбекистон ССР халқ рассоми Мели Мусаев туғилган кунининг 60 йиллиги муносабати билан унинг асарлари кўргазмаси ташкил этилди.

Мели Мусаев 30-йилларнинг бошларида рассом сифатида театр остонасига қадам қўйган эди. Ўзининг улкан ва ёрқин рассомчилик фаолиятини навқирон социалистик Ўзбекистон маданиятининг шаклланиши ва гуллаб-яшнашига бағишлади.

САҲНАМИЗ ЖИЛОКОРИ

Бўлажак рассом Тошкентда туғилган, болалар уйида тарбияланган. Рассомликка қизиққанлиги туфайли Самарқанд рассомчилик мактабига кириб ўқиган. Кейин Ҳамза номли ўзбек Давлат академик драма театрида ва Алишер Навоий номли Давлат академик Катта театрида декоратор рассом бўлиб ишлади. Бу театрлар даргоҳида у С. Афанасьев, М. Гроздиков, Ш. Шораҳимов каби улкан рассомлар билан бевосита ҳамкорликда ишлади, уларнинг ижодий мактаби ёш мўйқалам соҳибининг камолотида ўзига хос мактаб ролини ўйнади.

Мели Мусаев рассомчилик маҳоратининг такомилида унинг машҳур совет театр рассоми В. Риндин билан учрашуви, Москва Давлат академик Катта театрининг саҳна декорацияси маданиятини синчиклаб ўрганиши алоҳида аҳамиятга эга бўлди. Мели Мусаев саҳна учун қилган дастлабки чизмаларидаёқ романтик руҳ ва саҳнавий образларнинг монументаллиги етакчи белгилар сифатида кўзга ташланади. Кейин рассом услубининг бу хусусиятлари такомиллашиб, ривожланиб борди.

Мели Мусаевнинг ижодий йўли айниқса Алишер Навоий номли Давлат академик Катта театри билан чуқур боғланган. Мана шу театрда саҳналаштирилган композитор М. Ашрафий ва С. Василенколарнинг «Бўрон» номли операсига Мели Мусаев М. Гроздиков билан биргаликда ёрқин декорациялар тайёрлаган эди. Шундан кейин у Т. Жалилов ва Б. Бровциннинг «Тоҳир ва Зуҳра», Р. Глиэр ва Т. Содиқовнинг «Лайли ва Мажнун», Е. Брусиловскийнинг «Гуландом», С. Василенконинг «Оқ билак», М. Ашрафийнинг «Дилором» каби операларига ҳам миллий сюжет ва музикага узвий ҳамнафас саҳна безаклари чизди.

Навоий номли опера ва балет театри репертуаридан мустаҳкам ўрин олган Ж. Бизенинг «Марварид изловчилар», Ж. Пуччинининг «Илоҳа», А. Даргомишскийнинг «Русалка», А. Бородиннинг «Князь Игорь», М. Верденинг «Аида», Л. Фейгиннинг «Дон Жуан», А. Адамнинг «Корсар» сингари жаҳон опера ва балет санъати дурдоналарида музика спектакль колоритини белгиловчи асосий компонент ҳисобланади. М. Мусаев бу асарларга чизган декорацияларида композитор партитурасини моддий образларда гавдалантиришга, ижрочи ва раққосаларнинг катта гуруҳи ижодий қудратини тасвирий фон билан янада кучайтиришга эриша олди.

Рассомнинг Ҳамза номли Давлат академик драма театри учун чизган саҳна полотнолари ҳам услублар ва жанрларнинг ранг-баранглиги, улардаги ҳар бир штрих, деталнинг умумий декорация руҳига уйғунлиги билан ажралиб туради.

Рассомнинг изланишларида замоннинг илҳомбахш нафаси доимо сезилиб туради. Мусаев тайёрлаган эскизлар чуқур ҳаёт ҳақиқати билан суғорилган, уларда музиканинг психологик мазмуни конкрет очилади. Мусаев декорациялари алоҳида тантанаворлик, кўтаринкилик, улуғворлик маъноларини англатади.

Рассомнинг улкан ижодини партия ва ҳукуматимиз муносиб тақдирлаган. У Ленин ордени билан мукофотланган. СССР Давлат мукофоти, Ҳамза номли Ўзбекистон ССР Давлат мукофотларига сазовор бўлган эди.

М. Мусаев ўзбек совет саҳна рассомчилигининг тарихида алоҳида боб яратди. Республика театр декорацияси санъатини ривожлантиришга бебаҳо ҳисса қўшди. Унинг ижодий мероси театр саҳнасини безаш соҳасида меҳнат қилаётган ва бу даргоҳга қадам қўяётган ҳар бир ёш мўйқалам соҳиби учун ажойиб ибрат намунаси бўлиб қолади.

М. САФАРОВ.

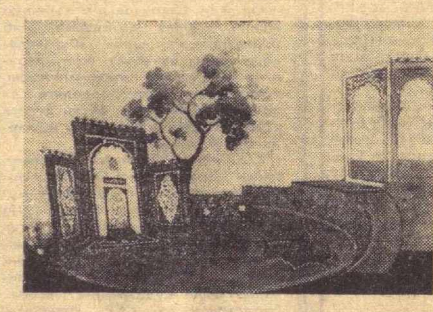

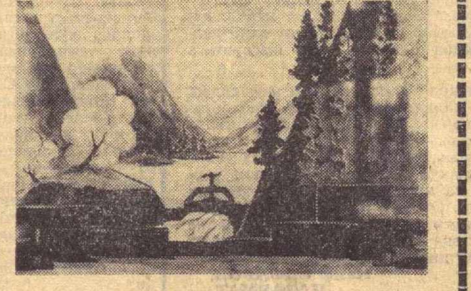

Суратларда: Мели Мусаев ижоди кўргазмасидан намуналар. 1. Р. Глиэр ва Т. Содиқовларнинг «Лайли ва Мажнун»; 2. Я. Сабзоновнинг «Қайтиш» спектакллари учун ишланган декорациялардан лавҳалар.

А. Тўраев фоторепродукциялари.

АХБОРОТ: ЯНГИЛИКЛАР, ХАБАРЛАР

ИШГА ТУШИРИЛАДИГАН ОБЪЕКТДА

МАШИНАЛАР МОНТАЖ ҚИЛИНА БОШЛАДИ

Фарғона сунъий кўн комбинатининг пойафзал картони корпусида дастлабки кучли вентиляторлар ва вакуум насослар пойдеворга ўрнатилди. Масса ҳовузларида айланма қурилмалар ўрнатилади. Энди узлуксиз равишда картон қуядиган икки узун қувурли машиналар монтаж қилинади. Уларнинг ҳар бирининг узунлиги бир юз эллик метрга етади. Бу агрегатларни Петрозаводск машинасозлари ясаб юборган.

КПСС XXIV съезди Директиваларига мувофиқ қурилаётган корхонада ёрдамчи хизматлар битиш олдида турибди. Мамлакатнинг неча ўнлаб заводларидан Фарғонага машина-ускуналар бетўхтов келиб турибди. «Биринчи навбатнинг катта кўпчилик машиналари, станоклари ва агрегатлари келиб бўлди, — деди қурилаётган комбинатнинг директори В. Н. Кашечкин. — Шу йилнинг охиригача биринчи маҳсулот — пойафзалбоп картон бериш мўлжалланади. Корхона лойиҳадаги қувватга кўра йилига олти тонна маҳсулот бериши керак».

Бу орада иккинчи навбат иш суръатлари ҳам жадаллашмоқда. Бинокорлар 20 миллион квадрат метр сунъий кўн ва 10 миллион квадрат метр синтетик пленка тайёрлайдиган икки цех жойлашувчи жуда катта корпусни қурмоқдалар. Унинг ёнида маъмурий-маиший блок биноси қуриб битказилмоқда. Иккинчи навбат цехларида ўрнатиладиган машина-ускуналарни Япония фирмалари юборади.

Тўққизинчи беш йилликнинг охиригача комбинат тамомила ишга тушади. Унинг маҳсулоти Ўрта Осиёдаги ҳамма пойафзал ва кўн-галантерея корхоналарини таъминлашга етадиган бўлади.

В. ТАТАРИНОВ,
ЎзТАГ мухбири.

ҚОРАҚАЛПОҒИСТОН АССР

ОТА-ОНАЛАР УНИВЕРСИТЕТИ

Тўрткўл районидаги бир неча мактабда ота-оналар университети иш олиб бормоқда. Бундай университетларнинг ташкил қилиниши мактаб ва оила ўртасидаги ўзаро алоқани мустаҳкамламоқда. Жумладан, яқинда Л. Толстой номидаги мактабда ўтказилган дастлабки йиғилиш ота-оналарда яхши таассурот қолдирди.

Ўқитувчилардан Б. Жуманиёзов «Ўқувчиларни коммунистик руҳда тарбиялаш», Б. Рўзиев «Мактаб ва оила» деган мавзуларда суҳбат ўтказдилар.

МУХБИРЛАР МАКТАБИ

Кегайли район «Ленин жоли» газетаси редакциясида ишчи деҳқон мухбирлари мактаби очилди. Газета редакцияси ҳузурида ташкил этилган бу мактабда ҳозир ўттизга яқин ёш қаламкаш журналистлик илмини ўрганмоқда. Ишчи-деҳқон мухбирлари мактаби икки йиллик бўлиб, дастлабки машғулотларда газета жанрлари бўйича лекциялар ўқилди. Мактабга тажрибали журналистлар жалб қилинган.

ЮБИЛЕЙ ТАРАДДУДИ

Қорақалпоғистон АССРнинг ярим асрлик юбилейига тайёргарлик кўриляпти. Автоном республиканинг завод, фабрика, колхоз, совхоз, олий ва ўрта махсус ўқув юртларида, мактабларида ярим асрлик йўли ҳақида ҳикоя қилувчи кўргазмалар ташкил қилинмоқда. Юбилейга атаб сиёсий-бадиий асарлар, илмий докладлар, лекциялар тайёрланяпти. Бунга Ўзбекистон ССР Фанлар академиясининг Қорақалпоғистон филиали Т. Шевченко номидаги Қорақалпоғистон Давлат педагогика институтининг ўқитувчилари ва олимлари муносиб ҳисса қўшмоқдалар.

Р. ЕШИМБЕТОВ,
«Совет Ўзбекистони» мухбири.

ҚЎШИҚ БИЛАН УЧРАШУВ

РСФСР халқ артисти Тамара Сорокинанинг қўриқдаги Толимаржон посёлкаси маданият саройида, бўлиб ўтган кечаси артистнинг Қозоғистон ва Ўзбекистон янги қурилишлари бўйлаб қилган сафари вақтида кўрганларини ҳикоя қилиб беришдан бошланди. СССР Большой театрининг Қарши даштини ўзлаштирувчилар ҳузурига келган солисткаси романслар, опералардан ариялар, халқ қўшиқларини ижро этди.

АХБОРОТ: ЯНГИЛИКЛАР, ХАБАРЛАР

АПЕЛЬСИНЗОРЛАР

Марокашда кўклам ёмғир тинишини билдиради. Март охирлари — апрель бошларида цитрус меваларининг биринчи ҳосили етилади.

Ўрта денгиз ва Атлантика соҳиллари бўйлаб кенг майдон бўлиб чўзилган қизил тупроқли унумдор ерларда Африканинг жазирама қуёши остида апельсин, лимон, мандаринзорларнинг мевалари етилади. Бу йил ҳосил мўл бўлди. Минг-минглаб гектар ерларда апельсин терилмоқда.

Эртаги сабзавот сингари цитрус мевалар ҳам Марокаш ташқи савдосининг даромад манбаларидан биридир. Ҳар йили мамлакат апельсиннинг ўзидан 600-700 минг тонна чиқаради. Марокаш апельсин экспорти жиҳатидан олдинги ўринлардан бирини эгаллайди.

Шу кунларда йўллар айниқса серқатнов, мева тўлғазилган яшиклар ортилган прицепли оғир юк машиналари мамлакатнинг асосий иқтисодий маркази ва марказий ташқи савдо порти — Касабланка сари ҳар 15-20 минутда жўнаб турибди. Касабланка докерлари ва мавсумий ишчилари қимматли юкни тушириш, хиллаш, маркалаш ва чет эл кемаларининг омборларига ортиш билан банд.

Совет Иттифоқи савдо-сотиқ соҳасида Марокашнинг муҳим шерикларидан биридир. СССР Марокаш апельсинини харид этиш бўйича Франциядан кейин иккинчи ўринда туради. Ҳар йили Марокашдан СССР портларига 200 минг тоннагача мева келтирилмоқда.

СССР Касабланка ва Агадир портларида ҳар бири 5 минг тонна сиғимли катта совуқхона омборлар қуришда ҳам ёрдам кўрсатади. Тез бузиладиган деҳқончилик маҳсулотлари — экспортга аталган ҳўл мева ва сабзавот мана шу омборларда сақланади. Улар Марокаш ташқи савдоси учун муҳим аҳамиятга эга бўлади.

(ТАСС).

Ўзбек Давлат филармонияси

СВЕРДЛОВ НОМЛИ КОНЦЕРТ ЗАЛИДА
20-21 АПРЕЛДА

«ХАНДА ОҚШОМИ»

САҲНАДА
ТЕЛЕВИЗИОН МИНИАТЮРАЛАР ТЕАТРИ
ВА
ЭКРАН ХАНДАСИ

Ўзбекистон ССР халқ артистлари: ОМИНА ФАЁЗОВА, ҒАНИ АЪЗАМОВ;

Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган артистлар: ОЛМАХОН ҲАЙИТОВА, ГУЛСАРА ЁҚУБОВА, ЭРГАШ КАРИМОВ, БАХТИЁР ИХТИЁРОВ, ТУРҒУН ХОНТЎРАЕВ;

Актёрлар: Ҳасан ЙЎЛДОШЕВ, Ҳусан ШАРИПОВ, Садир ЗИЁВУДДИНОВ, Турғун ЗОҲИДОВ, Абдураҳмон АҲМЕДОВ;

Машҳур аскиячилар: Зайнобиддин ва Мадамин ЮСУПОВлар (Марғилон), Одилжон ОХУНЖОНОВ (Тошкент);

Солистлар: Ортиқ ОТАЖОНОВ, Ойша РАҲМОНОВА, Гулчеҳра ИСМОИЛОВА, Ҳожиакбар ҲАМИДОВ, Малика АҲМЕДОВА, Қадам ХУЖАЕВ.

Ханда оқшомини Ҳасан ЙЎЛДОШЕВ ва Ҳусан ШАРИПОВлар олиб борадилар.

«ХАНДА ОҚШОМИ» 20 апрель кеч соат 8 да, 21 апрелда кеч соат 5 ва 8 да бошланади.

Билетлар концерт зали кассасида кундуз соат 2 дан сотилади.

СССР Алоқа министрлиги
ТОШКЕНТ АЛОҚА ЭЛЕКТРОТЕХНИКА ИНСТИТУТИ
вакант вазифаларга

КОНКУРС ЭЪЛОН ҚИЛАДИ

кафедра мудирлари: олий математика, сиёсий иқтисод (фан докторлари, профессорлар), автоматик электр алоқаси, радио алоқаси ва радиотехника системалари, радио узатиш қурилмалари (фан докторлари, профессорлар ёки фан кандидатлари, доцентлар).

Конкурс муддати — эълон чиққан кундан бошлаб бир ой.

Ҳужжатлар: Тошкент-87, Энгельс кўчаси, 108-уйга юборилсин.

●

«УЗАВТОРЕМОНТ» РЕСПУБЛИКА САНОАТ БИРЛАШМАСИНИНГ АВТОМОБИЛЬ-РЕМОНТ ЗАВОДЛАРИ
1974 йил 1 июлгача
БАРЧА КОРХОНА, ИДОРА, КОЛХОЗ ВА СОВХОЗЛАРДА ҚУЙИДАГИ МАРКАЛИ АВТОМОБИЛЛАР ВА АГРЕГАТЛАРНИ КАПИТАЛ РЕМОНТГА

ҚАБУЛ ҚИЛАДИ

«ЗИЛ-130» ва **«ГАЗ-53А»** двигателларини (Тошкент шаҳар, 8 Март кўчаси, 57-уй — 1-авторемзавод);

«УРАЛ-355М», «КАЗ-608», автомобиллари ва «ТМЗ-879» ярим прицепларини (Самарқанд шаҳар, Даҳбед кўчаси, 16-уй — 3-авторемзавод);

«ГАЗ-51» автомобилларини (Хоразм область Хива шаҳри, 13-авторемзавод);

«ТМЗ-879» ярим прицепларини (Андижон область Ленинск шаҳри, Крупская кўчаси, 57-уй — 6-авторемзавод, Нукус шаҳар, В. И. Ленин проспекти — 16-авторемзавод);

«МАЗ-500» автомобилларининг олдинги ва орқа кўприкларини (Олмалиқ шаҳри — 4-авторемзавод).

Ўзбекистон ССР Министрлар Советининг Ишлар мудирлиги аппарати ходимлари коллективи бўлим мудири В. М. Фроловга онаси

Виктория Андреевна ФРОЛОВАнинг

вафот этганлиги муносабати билан чуқур таъзия билдиради.

МАШИНА ЎҒРИЛАРИ

ҲОДИСА

Тошкент шаҳар Куйбишев район милиция бўлимига хабар қилиб, Луначарский шоссеси ёнидаги йўлакда турган 52-03 ТНЗ машинасини кимдир олиб қочганини айтишди. Милиция ходимлари ва халқ дружиначилари ўғирланган машинани топиш учун зудлик билан жўнаб кетишди. Дружиначилардан Ҳ. Мирзакаримов, Т. Захаров ва милиционер Р. Валиулинларга «Саёҳат» меҳмонхонаси олдида навбатчилик қилишга тўғри келди. Кечки соат тўққизлар эди. Бир машина меҳмонхона ёнидаги ресторан томон уёқ-буёққа чайқалиб келаверди. Машина тўхтади. Ундан тушган йигит тўғри ресторанга қараб йўл олди. Дружиначилар йигитни тўхтатишди.

— Ҳужжатларингизни кўрсатинг? Оёқда аранг турган маст йигит тўнғиллади:

— Нега, ўғирлик қилибманми, ё одам ўлдирибманми?

— Ҳужжатларингизни кўрсатинг! Дружиначиларнинг кескин буйруғидан кейин Бурис Сутирис бўшашиб қолди. Кечирасиз, мастман, — деди-да, ҳужжатларини олиб берди.

Энди 18 ёшга тўлган Бурис Киров районидаги ремонт қурилиш бошқармасида ишлар экан. У ёшлигиданоқ ичкиликка берилиб кетиб, охири ўғирлик йўлига ҳам ўтиб олибди.

Шу куни милиция бўлимига Жўрабой Усмонов, Юрий Исаев, Владимир Клименковлар ҳам келтирилди. Уларнинг ҳаммаси ароқхўрликка берилиб, оиласида, жамоатчилик ўртасида безорилик қиладиган бўлиб қолишган эди. Жамоат тартибини бузишгани учун бир неча бор қамоққа ҳам тушишган. Тергов вақтида улар машинани ўғирлаганликларига иқрор бўлишди. Энди улар халқ суди олдида қилмишларига яраша жавоб берадилар.

Р. РАИМБЕКОВ,
милиция майори.

Редактор М. ҚОРИЕВ.

СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ Орган ЦК Компартии Узбекистана, Верховного Совета и Совета Министров Узбекской ССР.

БИЗНИНГ АДРЕС: 700.029, ГСП, Тошкент, «Правда Востока» кўчаси, № 26 * ТЕЛЕФОНЛАР Эълонлар — 338142, коммутатор — 330249 дан 330258 гача

Р. 01409. Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети нашриётининг босмахонаси, Тошкент шаҳри. ИНДЕКС 64583. А. — 92.